

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MASTERAT
1.5 Ciclu de studii ²⁾	MEDICINĂ
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Managementul durerii și altor simptome în îngrijirea paliativă							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Univ.dr. med. Daniela Moșoiu							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	SL. Dr. Ioana Varga SL. Dr. Mirabela Mihailescu Marin							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	Ex	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DCA
							Obligativitate ⁴⁾	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	42	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					64
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					36
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					34
Tutoriat					
Examinări					6
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	140				
3.8 Total ore pe semestru	210				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Farmacologie - Fiziologie/Fiziopatologie
4.2 de competențe	Analiza critica cazului

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	suport multimedia, acces internet,tabla/flipchart
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	suport multimedia, acces internet,tabla/flipchart

6. Competențe specifice acumulate (conform grilei de competențe din planul de învățământ)

Competențe profesionale	CP1. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.3. Studentul recunoaște impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; R.Î.1.4. Studentul analizează și interpretează corect provocărilor la sfârșitul vieții pentru pacienții cu boli cronice și familiile acestora; CP3. Demonstrarea capacității de a oferi o îngrijire eficientă și cu compasiune bazată pe dovezi științifice cu scopul de maximiza calitatea vieții pacienților cu boli amenințătoare de viață și familiilor acestora inclusiv să evalueze, monitorizeze și să îmbunătățească continuu activitatea de asistare a pacienților și familiilor acestora R.Î.3.1. Studentul înțelege complexitatea gestionării durerii în îngrijirea paliativă și importanța combinării tratamentului non-farmacologic cu tratamentul farmacologic care prescrie medicamente pentru durere și co-analgezice bazate pe farmacocinetica medicamentelor; R.Î.3.2. Studentul aplică legislația țării privind utilizarea opioidelor și dovedește capacitate de analiză a miturilor privind utilizarea opioidelor; R.Î.3.3. Studentul evaluează comprehensiv și gestionează simptomele la pacienții din îngrijirea paliativă utilizând cele mai actuale și relevante protocoale clinice; R.Î.3.4. Studentul recunoaște și asigură gestionarea în timp util a urgențelor în îngrijirea paliativă; R.Î.3.5. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea obiectivelor de management pentru un pacient din îngrijiri paliative pe parcursul traiectoriei bolii, de la îmbunătățirea calității vieții până la oferirea de confort și o moarte demnă; CP5. Identificarea metodelor și strategiilor optime de evaluare holistică a pacientului și familiei acestuia inclusiv impactul bolii asupra calității vieții acestora R.Î.5.2. Studentul aplică competențele clinice de evaluare completă a durerii ca experiență multidimensională cu formularea diagnosticului comprehensiv al durerii; R.Î.5.3. Studentul aplică principiile evaluării, diagnosticării și tratamentului simptomelor în îngrijirile paliative cu dezvoltarea planului de management interdisciplinar; R.Î.5.4. Studentul monitorizează continuu implementarea planului de management interdisciplinar.
Competențe transversale	CT1. Dezvoltarea capacităților de cercetare științifică R.Î.1.1. Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; R.Î.1.2. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.1.4. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional și de intervenție strategică. CT2 Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î.2.3. Studentul implementează utilizarea cost eficientă a resurselor în oferirea serviciilor de îngrijiri paliative; R.Î.2.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea abilităților și competențelor clinice în evaluarea completă și gestionarea corectă a durerii și a principiile abordării simptomelor în îngrijirea paliativă pe baza protocoalelor clinice.
7.2 Obiectivele specifice	Diferențierea între durere și suferință și identificarea elementelor durerii totale în evaluarea durerii clinice Recunoașterea caracteristicilor comune ale durerii viscerale, somatice și neuropatice Descrierea mecanismelor comune de durere; receptori, cai de transmitere, modulare, perceptive, sensibilizare centrala.

	Prezentare principiilor evaluării multidimensionale a durerii si utilizarea de instrumente / scale/ chestionare validate pentru evaluarea durerii pentru persoane fara deficit cognitive, copii și pacienți cu deficit cognitivă. Formularea diagnosticului de durerii. Explicarea principiilor de prescriere adecvată într-un cadru de îngrijire paliativă. Descrierea modului de începere si conducere a a tratamentul cu opioide în durerile de cancer: si explicarea efectelor secundare ale opioidelor și modul de gestionare a acestora. Corelarea diferitelor medicamente co-analgezice cu caracteristicile dureroase. Descrierea abordărilor non-farmacologice comune privind gestionarea durerii. Formularea unui plan interdisciplinar complex de management al durerii la un caz dat Demonstrarea înțelegerii legislației țării privind utilizarea opioidelor. Dovedirea analizării și înțelegerii miturilor privind utilizarea opioidelor. Demonstrarea modului de abordare a credințelor false privind gestionarea durerii ce aparțin pacienților/ familiilor/ altor profesioniști Utilizarea unei abordari sistematice (de ex. Cadru OPQRSTUV) pentru a investiga simptomele atunci când se efectuează o evaluare holistică. Respectarea aportului fiecarui membru al echipei interdisciplinare la evaluarea si elaborarea planului complexde management pentru pacient
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
Evaluarea holistica si plan interdisciplinar de management	Prelegere, flipped clasroom, prezentare filme trigger si discutii in intregul grup,	2	
Durerea experiență multidimensională		2	
Fiziopatologia, clasificarea și evaluarea durerii		2	
		2	
		2	
Medicatia antialgica- Preparate farmacologie faramcocinetica cai administrare		3	
		4	
		3	
Managementul farmacologic al durerii usoare moderate si severe Opioide treapta doi Opoid treapta trei Management efecte adverse Co-analgezice		2	
		3	
		2	
		3	
Managementul non-farmacologic al durerii		2	
Rotatia Opioidelor		4	
Bariere în managementul durerii		2	
Aspecte legislative in management durere		2	
Bibliografie obligatorie Suport curs Protocoale nationale de ingrijire paliativa			

Bibliografie facultativa

Twycross Robert & Wilcock Andrew, Controlul simptomelor în cancerul avansat, trad. Corin Găsdoiu, Dr. Daniela Moșoiu, 2003

Moșoiu Daniela, ABC-ul medicinei paliative, Lux Libris, Brasov;1999 – ISBN 973-9458-09-2 editie revizuita 2011

Mosoiu, Daniela. Prescrierea si utilizarea opioidelor in managementul durerii. Brasov. ed. Ex. Libris 2007. ISBN-978-973-131-008-4

Temel JS, Greer JA, El-Jawahri A, Pirl WF, Park ER, Jackson VA, Back AL, Kamdar M, Jacobsen J, Chittenden EH, Rinaldi SP, Gallagher ER, Eusebio JR, Li Z, Muzikansky A, Ryan DP.- Effects of Early Integrated Palliative Care in Patients With Lung and GI Cancer: A Randomized Clinical Trial. J Clin Oncol. 2017 Mar 10;35(8):834-841.

Eduardo Bruera and David Hui Integrating Supportive and Palliative Care in the Trajectory of Cancer: Establishing Goals and Models of Care <https://pdfs.semanticscholar.org/7d80/44f05bedd7d2a03f1ce51d9ddf3fa2354dc3.pdf>

Azam F, Latif MF, Farooq A, Tirmazy SH, AlShahrani S, Bashir S, Bukhari N. Performance Status Assessment by Using ECOG (Eastern Cooperative Oncology Group) Score for Cancer Patients by Oncology Healthcare Professionals. Case Rep Oncol. 2019 Sep 25;12(3):728-736. doi: 10.1159/000503095. PMID: 31616281; PMCID: PMC6792426.

Snijders RA, Brom L, Theunissen M, van den Beuken-van Everdingen MH. Update on prevalence of pain in patients with cancer 2022: A systematic literature review and meta-analysis. Cancers. MDPI; 2023;15:591.

Uggeri S, et al. Living systematic review to assess the analgesic undertreatment in cancer patients. Pain Practice. Wiley Online Library; 2022;22:487–496.

Fallon et al Management of cancer pain in adult patients: ESMO clinical practice guidelines. Annals of Oncology. Elsevier; 2018;29:iv166–iv191

Paice JA, Bohlke K, Barton D, et al. Use of opioids for adults with pain from cancer or cancer treatment: ASCO guideline. Journal of Clinical Oncology. Wolters Kluwer; 2023;41:914–930.

Enzinger AC, Ghosh K, Keating NL, Cutler DM, Landrum MB, Wright AA. US trends in opioid access among patients with poor prognosis cancer near the end-of-life. Journal of clinical oncology. American Society of Clinical Oncology; 2021;39:2948.

Gress KL, Charipova K, Kaye AD, Viswanath O, Urits I. An overview of current recommendations and options for the management of cancer pain: A comprehensive review. Oncology and therapy. Springer; 2020;8:251–259.

[Palliative Care and the Management of Common Distressing Symptoms in Advanced Cancer: Pain, Breathlessness, Nausea and Vomiting, and Fatigue | Journal of Clinical Oncology \(ascopubs.org\)](https://www.england.nhs.uk/north-west/wp-content/uploads/sites/48/2022/11/20211124-NWC-LSC-and-CM-Palliative-Care-Clinical-Practice-Summary-2nd-Edition-V2.pdf)

<https://www.england.nhs.uk/north-west/wp-content/uploads/sites/48/2022/11/20211124-NWC-LSC-and-CM-Palliative-Care-Clinical-Practice-Summary-2nd-Edition-V2.pdf>

<https://www.studiipaliative.ro/ELEARNING/td/articole/protocoldurere.pdf>

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
Evaluarea holistica si plan interdisciplinar de management	Vizita serviciu complex de ingrijiri paliative, discutii articole, prezentari cazuri, evaluari si stabiliri planuri tratament, dezbateri, role play, problem based learning, acvariu, demonstratii	4	
Durerea experiență multidimensională		2	
Evaluarea durerii si diagnosticul de durere		4	
Managementul farmacologic al durerii		2	
Non-opoide		2	
Opoide treapta doi		3	
Opoide treapta trei		3	
Co-analgezice			
Bariere în managementul durerii		2	
Rotatie opioide		4	
Bariere în managementul durerii		2	
Bibliografie			

IAHPC – Manual of palliative care, <http://www.pacificcancer.org/pacp-resources/palliative-care-cancer-survivorship/iahpc-manual-palliative-care.pdf>

Scott Murray illness trajectories <https://www.youtube.com/watch?v=vS7ueV0ui5U>
<http://www.uq.edu.au/primarypallcare/documents/Concept%20of%20Trajectories%20Scott%20Murray%200610.pdf> https://www.ed.ac.uk/files/atoms/files/demography_of_death_and_dying.pdf

Mosoiu, Daniela. Prescrierea si utilizarea opioidelor in managementul durerii. Brasov. ed. Ex. Libris 2007. ISBN-978-973-131-008-4

Cancer Pain Relief: With a guide to opioid availability.
<http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/41973/9242544825.pdf;jsessionid=00D11C920F1BDEEBCBC48AD65C5B0EC4?sequence=1>

Hallenbeck J., Pathophysiology of Dyspnea Explained: Why Might Opioids Relieve Dyspnea and not Hasten Death? Journal of Palliative Medicine 2012;15(8):848-53

Cherny, Nathan I., and Nicholas A. Christakis. Oxford textbook of palliative medicine. Oxford university press, 2011.

Yates P. Symptom Management and Palliative Care for Patients with Cancer. Nursing Clinics of North America. 2017 Mar;52(1):179–91. <http://dx.doi.org/10.1016/j.cnur.2016.10.006>
<https://www.england.nhs.uk/north-west/wp-content/uploads/sites/48/2022/11/20211124-NWC-LSC-and-CM-Palliative-Care-Clinical-Practice-Summary-2nd-Edition-V2.pdf>
[How to assess pain? – YouTube \(https://www.youtube.com/watch?v=mzp49j9Wp2w\)](https://www.youtube.com/watch?v=mzp49j9Wp2w)

[12. Protocol durere \(studiipaliative.ro\)](#)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști cu înaltă calificare în domeniul îngrijirilor paliative. Fiind un program reglementat sectorial se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național OMS 253/2018 și internațional respectând cerințele recomandărilor asociației profesionale europene. Îngrijirile paliative fiind un domeniu în dezvoltare necesită pregătirea resursei umane din ecipa multidisciplinară, fapt la care contribuie și acest master oferind angajatorilor posibilitatea de a recruta profesioniști cu înaltă calificare capabili a înțelege impactul patologiei cronice progresive asupra pacientului, familiei și societății românești în general, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Examen scris	60%
	Prezenta		10%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect		Examen oral	30%
10.6 Standard minim de performanță			
- Evaluare minim 3 nevoi per domeniu de calitate a vieții la un pacient dat cu stabilirea unui plan de management multidisciplinar - Formulare diagnostic corect de durere la un caz dat - Descrierea principiilor de management corect a durerii la un caz dat cu monitorizarea în dinamică - Evaluare simptome utilizând PQRSTUV			

- Explicare și utilizare 2 metode non-farmacologice și 2 indicații farmacologice
- Efectuarea corectă a titrării medicației antilgice la un pacient cu durere severă și rotația corectă pe un opioid alternativ

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE, Director de departament
Prof dr. Med. Daniela Mosoiu Titular de curs	SI Dr med Med Ioana Varga SL Dr Mihailescu Marin Mirabela Titulari de seminar/ laborator/ proiect

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	DE MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Particularitățile îngrijirii paliative în bolile oncologice								
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Habil. Daniela Moșoiu								
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect									
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	Ex	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DS	
							Obligativitate ⁴⁾	D50	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	0
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					64
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					38
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	122				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Psihologie/Stiinte Comportamentale/Pastoratie Bolnavului
4.2 de competențe	• Cunoștințe de bază de comunicare

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• suport multimedia, acces internet,tabla/flipchart
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	• suport multimedia, acces internet,tabla/flipchart

6. Competențe specifice acumulate (conform grilei de competențe din planul de învățământ)

Competențe profesionale	CP1. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.2. Studentul analizează tipurile și integrarea serviciilor de îngrijiri paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor; R.Î.1.3. Studentul recunoaște impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; CP2. Conștientizarea contextului socio-medical în care se dezvoltă serviciile de îngrijiri paliative și particularitățile paliativei în diferite patologii R.Î. 2.2. Studentul identifică modele de bună practică de îngrijiri paliative la nivel național, european și mondial; R.Î. 2.3. Studentul cunoaște particularitățile îngrijiri paliative în diverse patologii și implementarea serviciilor de îngrijiri paliative de bază și specializate adaptate; CP3. Demonstrarea capacității de a oferi o îngrijire eficientă și cu compasiune bazată pe dovezi științifice cu scopul de maximiza calitatea vieții pacienților cu boli amenințătoare de viață și familiilor acestora inclusiv să evalueze, monitorizeze și să îmbunătățească continuu activitatea de asistare a pacienților și familiilor acestora R.Î.3.4. Studentul recunoaște și asigură gestionarea în timp util a urgențelor în îngrijirea paliativă; R.Î.3.5. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea obiectivelor de management pentru un pacient din îngrijiri paliative pe parcursul traiectoriei bolii, de la îmbunătățirea calității vieții până la oferirea de confort și o moarte demnă;
Competențe transversale	CT1. Dezvoltarea capacităților de cercetare științifică R.Î.1.1. Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; R.Î.1.2. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.1.4. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional și de intervenție strategică. CT2 Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î.2.3. Studentul implementează utilizarea cost eficientă a resurselor în oferirea serviciilor de îngrijiri paliative; R.Î.2.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Asigurarea informațiilor teoretice și practice privind aprecierea clinică a stadiului avansat, prognosticului și terapiei în bolile oncologice. Managementul în aceste etape prin abordarea terapiei medicamentoase specifice stadiului avansat și terminal al acestor boli și intervențiile echipei multidisciplinare.
7.2 Obiectivele specifice	să poată stabili diagnosticul de etapa avansată și terminală de evoluție a bolii oncologice; să prescrie terapie corespunzătoare etapelor avansate/terminale de evoluție a cancerului să particularizeze terapia conform nevoilor medicale, sociale și psihoemoționale ale pacientului să colaboreze eficient cu ceilalți membrii ai echipei interdisciplinare în asigurarea îngrijirii de calitate la sfârșitul vieții

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
----------	-------------------	--------------	------------

Traietoria bolii – integrare precoce in IP	Prelegere, prezentare filme , cazuri trigger si discutii in intregul grup,	2	
Biologia cancerului		4	
Ingrijirea paliativă în cancer mamar		2	
Ingrijirea paliativă în cancerul bronhopulmonar		4	
Ingrijirea paliativă în cancerele ginecologice		4	
Ingrijirea paliativă în cancer urologice		4	
Ingrijirea paliativă în cancerele digestive		4	
Managemntul principalelor urgente in ingrijirea palaitiva din bolile oncologice		4	
Bibliografie obligatorie Suport curs			
Bibliografie facultativa Cherny, Nathan I., and Nicholas A. Christakis. Oxford textbook of palliative medicine. Oxford university press, 2011. Yates P. Symptom Management and Palliative Care for Patients with Cancer. Nursing Clinics of North America. 2017 Mar;52(1):179–91. http://dx.doi.org/10.1016/j.cnur.2016.10.006 McIlfratrick S. Assessing palliative care needs: views of patients, informal carers and healthcare professionals. J Adv Nurs. 2007;57. doi: 10.1111/j.1365-2648.2006.04062.x O'Brien T. The Impact of an Aging Population on Palliative Care. Journal of Pain & Palliative Care Pharmacotherapy. 2013;27(4):389-91. Knaul FM, Farmer PE, Krakauer EL, De Lima L, Bhadelia A, Jiang Kwete X, et al. Alleviating the access abyss in palliative care and pain relief—an imperative of universal health coverage: the Lancet Commission report. The Lancet. 2018;391(10128):1391-454. Justin J. Sanders; Sarah Temin ; Arun Ghoshal ; Erin R. et al. Palliative Care for Patients With Cancer: ASCO Guideline Update Journal of Clinical Oncology, Volume 42, Number 19 https://doi.org/10.1200/JCO.24.00542 Gouldthorpe C, Power J, Taylor A, Davies A. Specialist Palliative Care for Patients with Cancer: More Than End-of-Life Care. Cancers (Basel). 2023 Jul 9;15(14):3551. doi: 10.3390/cancers15143551. PMID: 37509215; PMCID: PMC10377052.			
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
Bibliografie			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști cu înaltă calificare în domeniul îngrijirilor paliative. Fiind un program reglementat sectorial se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național OMS 253/2018 și internațional respectând cerințele recomandărilor asociație profesionale europene. Îngrijirile paliative fiind un domeniu în dezvoltare necesită pregătirea resursei umane din ecipa multidisciplinară, fapt la care contribuie și acest master oferind angajatorilor posibilitatea de a recruta profesioniști cu înaltă calificare capabili a înțelege impactul patologiele cronice progresive asupra pacientului, familiei și societății românești în general, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.
--

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Examen scris	90%
	Prezenta		10%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect			
10.6 Standard minim de performanță			
- Formulare diagnostic/prognostic corect la un caz dat de pacient oncologic - Descrierea principiilor de management corect la un caz dat cu patologie oncologica cu monitorizarea in dinamica - Explicare utilizare 2 metode non-farmacologice si 2 indicatii farmacologice pentru oricare din urgentele din bolile oncologice			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE, Director de departament
Prof dr. Med. Daniela Mosoiu SL dr Med Daniel Ciurescu Titulari de curs	

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);

⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

Translatarea cercetării științifice în domeniul sănătății

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MEDICINĂ
1.5 Ciclu de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Translatarea cercetării științifice în domeniul sănătății							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof dr. med. Lorena Dima Prof dr. med. Mihaela Badea Prof. dr. psih. Ana Maria Cazan Conf. univ. dr. Camelia Truță							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof Dr Mihaela Badea Prof Dr. Monica Florescu Șef lucr. dr. Adrian Alexandru Moșoi Lect. Dr. Alina Raluca Turculeț							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DC
							Obligativitate ³⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					60
Tutoriat					20
Examinări					6
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	168				
3.8 Total ore pe semestru	210				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Informatica medicală. Biostatistica - Metodologia cercetării - etică medicală
4.2 de competențe	Evaluarea critică a ipotezelor, a mijloacelor și metodelor de cercetare și dezvoltare a unor proiecte europene și internaționale și a modalităților de implementare a acestora

	• Deprinderea și promovarea de abilități tehnice și metodologice de scriere a documentelor analitice din domeniul managementului sanitar și a strategiilor preventive • Evaluarea critică a rezultatelor activității medicale individuale și instituționale, cu respectarea legislației în vigoare, a eticii și deontologiei profesionale
--	--

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• Materiale suport, videoproiector, suport multimedia, internet
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	• Materiale suport, videoproiector, suport multimedia, internet

6. Competențe specifice acumulate

	CP6. Dezvoltarea capacităților de cercetare științifică R.Î.6.1. Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; R.Î.6.2. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.6.3. Studentul inițiază și derulează activități de cercetare științifică și formativă pentru a avansa în domeniul îngrijirilor paliative; - R.Î.6.4. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional de colectare, analiză și raportare a datelor. CT2. Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on-line etc.) atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională - CT2R1. Studentul este capabil să utilizează eficient limbile străine (scris, citit, vorbit, ascultat), în special terminologia medicală, pentru accesarea literaturii de specialitate și comunicarea profesională. - CT2R1. Studentul este capabil să prelucreze și să analizeze în mod responsabil informațiile, ideile și conceptele medicale și științifice.
--	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Dezvoltarea abilităților în cercetarea științifică prin conexiunii interdisciplinare cu disciplinele teoretice și aplicative
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea disciplinei studentul trebuie să fie capabil: • să evalueze informația cuprinsă într-un referat sau articol de specialitate și să aprecieze relevanța acestuia într-un model de îngrijire medicală integrativă • să utilizeze eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată • să acceseze informația științifică scrisă sau în format electronic folosind metode clasice sau modalități informatice de căutare și selectare a datelor, din rețelele naționale și internaționale, în scopul unei documentări științifice • să realizeze o lucrare științifică medicală în domeniul strategiilor preventive și al politicilor sanitare • să realizeze o analiză obiectivă a unui poster și să realizeze un poster științific • să analizeze un studiu de tip cercetare calitativă • să realizeze un draft de proiect de cercetare științifică pe un format dat • să elaboreze lucrarea de disertație

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr de ore	Obs.
----------	-------------------	-----------	------

1. Concepte de bază ale metodologiei cercetării științifice. Medicina bazată pe dovezi. Review sistematic. Metaanaliza	Prelegere, Conversație euristică	2 ore	
2. Tipuri de studii clinice. Structura unui studiu clinic. Surse de erori în studiile clinice.	Prelegere, Conversație euristică	2 ore	
3. Studii de tip observațional. Studii de tip intervențional. Elaborarea ghidurilor terapeutice	Prelegere, Conversație euristică	3 ore	
4. Elemente de baza pentru redactarea de lucrări științifice	Prelegere, Conversație euristică	2 ore	
5. Concepte de baza în realizarea de prezentări științifice la conferințe/ simpozioane/ disertație	Prelegere, Conversație euristică	2 ore	
6. Structura unui proiect de cercetare. Structura unui proiect educațional. Managementul de proiect	Prelegere, Conversație euristică	2	
7. Design-ul de cercetare transversal	Prelegere, Conversație euristică	3 ore	
8. Chestionarul ca metodă de cercetare	Prelegere, Conversație euristică	2 ore	
9. Design-ul experimental. Validitatea internă și externă a cercetării experimentale	Prelegere, Conversație euristică	3 ore	
10. Cercetarea calitativă - principii	Prelegere, Conversație euristică	2 ore	
11. Interviu de profunzime	Prelegere, Conversație euristică	2 ore	
12. Performanța în cercetare. Etica în cercetare	Prelegere, Conversație euristică	3 ore	

Bibliografie obligatorie

- Dima L, Note de curs, 2025, accesibile platforma de e-learning
- Badea M, Note de curs, 2025, accesibile platforma de e-learning
- Cazan AM, Note de curs, 2025, accesibile platforma de e-learning
- Truță C, Note de curs, 2025, accesibile platforma de e-learning
- Băicuș C. Medicina bazată pe dovezi: cum înțelegem studiile, Ed. Medicala 2007
- Băicuș C. Dicționar de epidemiologie clinică și MBD, Ed Medicala 2002

Bibliografie facultativă

- Diaconu-Gherasim, L.R., Măirean, C., & Curelaru, M. Metode cantitative de cercetare, Polirom, 2022.
- Field, A., Discovering statistics using IBM SPSS Statistics., Sage, 2013.
- Goss-Sampson, M. A., Statistical Analysis in JASP: A Guide for Students (7th ed., JASP v0.19.3). JASP, 2025
- Levin SP, Levin M. Managing Ideas, People, and Projects: Organizational Tools and Strategies for Researchers. iScience. 2019;20:278-291
- Masadeh M.A., Focus Group: Reviews and Practices, International Journal of Applied Science and Technology, 2(10); 2012, 66
- Nguyen VT, Benchoufi M, Young B, Ghosn L, Ravaud P, Boutron I. A scoping review provided a framework for new ways of doing research through mobilizing collective intelligence. J Clin Epidemiol. 2019;110:1-11
- Percie du Sert N et al. The Experimental Design Assistant. PLoS Biol. 2017;15(9):e2003779.
- Saldaña, J., Fundamentals of qualitative research. Understanding qualitative research. Oxford University Press, 2011.
- Tintiuc D., Biostatistica. Metodologia cercetării științifice (suport de curs), Chișinău 2011

• Wiens J, et al. Do no harm: a roadmap for responsible machine learning for health care. Nat Med. 2019;25(9):1337-1340 • Wilkinson S., Focus Groups in Health Research Exploring the Meanings of Health and Illness, Journal of Health Psychology, 3(3) 329–348; 004485			
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare	Nr ore	Obs.
1. Concepte de bază în realizarea de prezentări științifice orale. Analiza critică a unei prezentări ppt	Demonstrație, proiect	2 ore	
2. Concepte de bază în realizarea de prezentări științifice de tip poster.	Demonstrație, proiect	2 ore	
3. Analiza critica a unor postere științifice	Studiu de caz	2 ore	
4. Redactarea unui articol științific	Demonstrație, proiect	2 ore	
5. Analiza critica a unor articole științifice	Studiu de caz	2 ore	
6. Analiza statistică descriptivă a datelor	Demonstrație, exercițiu	2 ore	
7. Analiza statistică inferențială – testarea ipotezelor	Demonstrație, exercițiu	2 ore	
Bibliografie obligatorie • Dima L, Note de curs, 2025, accesibile platforma de e-learning • Badea M, Note de curs, 2025, accesibile platforma de e-learning • Cazan AM, Note de curs, 2025, accesibile platforma de e-learning • Truță C, Note de curs, 2025, accesibile platforma de e-learning • Băicuș C. Medicina bazata pe dovezi: cum înțelegem studiile, Ed Medicala 2007 • Băicuș C.. Dicționar de epidemiologie clinica si MBD, Ed Medicala 2002, Bibliografie facultativă • Diaconu-Gherasim, L.R., Măirean, C., & Curelaru, M. Metode cantitative de cercetare, Polirom, 2022. • Field, A., Discovering statistics using IBM SPSS Statistics., Sage, 2013. • Goss-Sampson, M. A., Statistical Analysis in JASP: A Guide for Students (7th ed., JASP v0.19.3). JASP, 2025 • Hoogenboom BJ, Manske RC, How to Write a Scientific Article, Int J Sports Phys Ther., 2012 7(5) 512–517. • http://webbut.unitbv.ro/Bulletin/Series%20VI/Series%20VI.html • Levin SP, Levin M. Managing Ideas, People, and Projects: Organizational Tools and Strategies for Researchers. iScience. 2019;20:278-291 • Livinski A., Joubert D., Terry N., Undertaking a Systematic Review: What You Need to Know, 2015, disponibil la https://www.nihlibrary.nih.gov/sites/default/files/SR_Training_oct2015.pdf • Maiorana FA, Mayer HF, How To Avoid Common Errors in Writing Scientific Manuscripts, European Journal of Plastic Surgery, 2018, 41(4) 489. • Masadeh M.A., Focus Group: Reviews and Practices, International Journal of Applied Science and Technology, Vol. 2 No. 10; 2012, 66 • Nguyen VT, Benchoufi M, Young B, Ghosn L, Ravaud P, Boutron I. A scoping review provided a framework for new ways of doing research through mobilizing collective intelligence. J Clin Epidemiol. 2019;110:1-11 • Pai M, Mcculloch M, Gorman JD, Pai N, Enanoria W, Kennedy G, Tharyan P, Colford JM, Systematic reviews and meta-analyses: An illustrated, step-by-step guide, The National Medical Journal of India, 17(2), 2004, 86, dispon. la https://pdfs.semanticscholar.org/e3d0/cbeae10254370b28a67c1c245dc877ff150a.pdf?_ga=2.140016507.997423708.1576443680-66226752.1571595738 • Percie du Sert N et al. The Experimental Design Assistant. PLoS Biol. 2017;15(9):e2003779. • Saldaña, J., Fundamentals of qualitative research. Understanding qualitative research. Oxford University Press, 2011. • Tintiuc D., Biostatistica. Metodologia cercetării științifice (suport de curs), Chișinău 2011 • Wiens J, et al. Do no harm: a roadmap for responsible machine learning for health care. Nat Med. 2019;25(9):1337-1340			

- Wilkinson S., Focus Groups in Health Research Exploring the Meanings of Health and Illness, Journal of Health Psychology, 3(3) 329–348; 004485
- Wong L P, Focus group discussion: a tool for health and medical research, Singapore Med J 2008; 49(3) : 256
- Writing Scientific Papers, <https://www.nature.com/scitable/ebooks/english-communication-for-scientists-14053993/writing-scientific-papers-14239285/>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști în domeniul sănătății cu înaltă calificare, armonizarea cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil, manifestărilor unor atitudini responsabile față de impactul stării de sănătate în societate, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10. Evaluare

10. Evaluare			
Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen scris		50%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Cunoștințe aplicate	Realizarea unui poster științific	20%
		Realizarea unui rezumat pentru un articol științific	10%
		Realizarea unui articol științific	20%
10.6 Standard minim de performanță			
• Realizarea/comentarea unui studiu de tip cercetare calitativa • Realizarea unui proiect pe un template dat • Realizarea unui instrument de cercetare • Realizarea unui poster științific • Realizarea unui articol științific pe un template dat • Realizarea unui rezumat pentru un articol științific			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță		
Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Decan Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA,	Director de departament Prof.dr.med. Marius Irimie
Titulari de curs Prof. dr. med.. Lorena DIMA Prof. dr. med. Mihaela BADEA Prof. dr. med.. Ioana AGACHE	Titulari seminar/ laborator/ proiect Prof. dr. med.. Ioana AGACHE Prof. dr. med. Monica FLORESCU

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală)/ DS (disciplină de specialitate)/ DC (disciplină complementară) - pentru nivelul de licență;
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DOB (disciplină obligatorie)/ DOP (disciplină opțională)/ DFac (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Organizarea serviciilor de îngrijire paliativă							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Daniela Mosoiu							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof. Dr. Andreea Neculau							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DS
							Obligativitate ⁴⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					54
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					32
Tutoriat					
Examinări					6
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	122				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Științe comportamentale • Sanatate publica. Management
4.2 de competențe	• Cunoștințe despre organizarea sistemului sanitar

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	• suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	C1. Conștientizarea contextului socio-medical în care se dezvoltă serviciile de îngrijiri paliative și particularitățile paliatiei în diferite patologii R.Î. 2.1. Studentul înțelege procesul politic și strategia care stă la baza dezvoltării și desfășurării activității serviciilor de îngrijiri paliative în diverse locații; R.Î. 2.2. Studentul identifică modele de bună practică de îngrijiri paliative la nivel național, european și mondial; R.Î. 2.3. Studentul cunoaște particularitățile îngrijiri paliative în diverse patologii și implementarea serviciilor de îngrijiri paliative de bază și specializate adaptate; R.Î. 2.4. Studentul oferă consiliere în dezvoltarea serviciilor de îngrijiri paliative valorificând metodologia analizei de nevoi, diferitele modele de design organizațional; R.Î. 2.5. Studentul dezbate critic rolul îngrijirii paliative ca drept uman fundamental. C2. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.2.1. Absolventul descrie și discută critic evoluția, filozofia și practiciile îngrijirii paliative; R.Î.2.2. Absolventul analizează tipurile și integrarea serviciilor de îngrijiri paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor.
Competențe transversale	CT1 Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î. 1.1. Studentul cunoaște și înțelege conceptele, teoriile, paradigmele și metodologiile utilizate de leadership și management; R.Î.1.2. Studentul analizează și interpretează corect fenomenele specifice leadershipului și particularităților utilizării instrumentelor de management în domeniul îngrijirilor paliative; R.Î.2.3. Studentul implementează utilizarea cost eficientă a resurselor în oferirea serviciilor de îngrijiri paliative; R.Î.1.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă; R.Î.1.5. Studentul demonstrează capacitatea de a elabora programe curriculare în vederea dezvoltării unor programe educaționale sau servicii de îngrijiri paliative în diverse locații; R.Î.1.6. Studentul utilizează criteriile calitative ale managementului de proiect; R.Î.1.7. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adăstarea și valorizarea strategiilor de promovare a schimbărilor și inovațiilor în cadrul unei organizații; R.Î.1.8. Studentul dezvoltă instrumente de marketing și audit în domeniul sanitar.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	•
7.2 Obiectivele specifice	Descrierea și discutarea critică a evoluției, filozofiei și practicii îngrijirii paliative Înțelegerea impactului asupra pacienților și familiilor acestora, a trăirii cu o condiție limitatoare de viață.

	Recunoașterea și respectarea responsabilităților profesionale de a îngriji persoanele cu boli limitatoare de viață și familiilor lor, pentru a asigura confort și demnitate Identificarea și adresarea provocărilor/ înțelegerilor greșite legate de îngrijirea paliativă. Demonstrarea înțelegerii tipurilor, nivelelor și integrării serviciilor de îngrijiri paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor. Evaluarea holistică a pacientului folosind instrumente validate Elaborarea unui plan multidisciplinar de management centrat pe nevoile pacientului și familiei
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1. Conceptul si serviciile de ingrijiri paliative	Expunere, conversatie euristica, lucru in grup, dezbateri, , studii de caz	2	
2. Servicii de IP in spital		2	
3. Servicii de paliatie in comunitate		2	
4. Evaluarea Holistica		4	
5. Munca in echipa		4	
Bibliografie obligatorie			
1. Suportul de curs			
2. Hospice "Casa Sperantei", ANIP, NHPCO, Standarde Nationale in Ingrijirea Paliativa, Editia I 2002			
3. ANMCS Standarde nationale de calitate in unitati cu paturi vizand ingrijiri paliative -2013			
Bibliografie facultativă			
1. Bruera E, Hui D: Conceptual models for integrating palliative care at cancer centers. J Palliat Med 2012;15:1261–1269.			
2. Ferrell BR, Temel JS, Temin S, et al. Integration of palliative care into standard oncology care: American Society of Clinical Oncology clinical practice guideline update. J Clin Oncol. 2017;35:96-112			
3. Hui D, Bruera E. Models of integration of oncology and palliative care. Ann Palliat Med 2015;4(3):89-98. doi: 10.3978/j.issn.2224-5820.2015.04.01			
4. Batiste XG, Connor S, Building Integrated Palliative Care Programs and Services, WHO Collaborating Centre Public Health Palliative Care Programmes, May 2017			
5. Douglas HR, Higginson IJ, Myers K, Normand C, Assessing structure, process and outcome in palliative day care: a pilot study for a multicenter trial, Health and Social Care in the Community 8(5), 2000, p.336–344			
6. Higginson IJ, Hearn J, Myers K, Naysmith A, Palliative day care: what do services do?, Palliat Med, Vol 14, Issue 4, 06/2000, p.277-286			
7. Payne S, Eastham R, Huges S, Varey S, Hasselaar J, Preston N, Enhancing integrated palliative care: what models are appropriate? A cross-case analysis, BMC Palliative Care, 16/1/64, 12/2017			
8. Abedini, Nauzley C., and Vineet Chopra. 2018. "A Model to Improve Hospital-Based Palliative Care: The Palliative Care Redistribution Integrated System Model (PRISM)." Journal of Hospital Medicine 13 (12): 868–71. https://doi.org/10.12788/jhm.3065 . Ahmedzai SH, et al., A new international framework for palliative care, EJC 40 (15): 2192-200			
9. Centeno, Carlos, David Clark, Thomas Lynch, Javier Racafort, David Prail, Liliana De Lima, Anthony Greenwood, Luis Alberto Flores, Simon Brasch, and Amelia Giordano. 2007. "Facts and Indicators on Palliative Care Development in 52 Countries of the WHO European Region: Results of an EAPC Task Force." <i>Palliative Medicine</i> 21 (6): 463–71. https://doi.org/10.1177/0269216307081942 .			
10. Edwards J., Hooper D., Rothwell G., Kneen K., Watson J. and Saurman E., A nurse practitioner-led community palliative care service in Australia, International Journal of Palliative Nursing, Vol 25, No 5, 2019			
11. Gomez-Batiste X., et al, Building integrated palliative care programs and services, 2017, ISBN: 978-84-9766-602-2			
12. Higginson I. J, Costantini M., Silber E., Burman Rachel, Edmonds P., Evaluation of a new model of short-term palliative care for people severely affected with multiple sclerosis: a randomised fast-track trial to test timing of referral and how long the effect is maintained. BMJ Journals. 2011			

13. Hui D., Bruera E., Models of Palliative Care for Patients with Cancer, Journal of Clinical Oncology, 2020
14. Inker J. K., Home and Community based Palliative Care: Best Practices and Resources for Providers, VAHC Home and Community - based Palliative Care, June 2018
15. Labson M. C., Michele M., Weissman D. E., Gornet B., Stuart B., Innovative models of home-based palliative care, Cleveland Clinic Journal of Medicine January 2013
16. Morrison R.S., Models of palliative care delivery in the United States, Curr Opin Support Palliat Care 2013, 7:201-206
17. Plummer S., & Hearnshaw, C. Reviewing a new model for delivering short-term specialist palliative care at home, International Journal of Palliative Nursing, Vol. 12, No. 4, 2006

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
Servicii de îngrijire paliativă spital, ambulatoriu	Exerciții în grupuri mici, dezbateri, studii de caz, joc de rol	2	
Comunitate, centre de zi, help-line		2	
Evaluarea holistică a pacientului		2	
Algoritm evaluare inițială		2	
Foaie de paliativă		2	
Munca în echipă		4	

Bibliografie obligatorie

1. Suportul de seminar
2. Hospice "Casa Speranței", ANIP, NHPCO, Standarde Naționale în Îngrijirea Paliativă, Editia I 2002
3. ANMCS Standarde naționale de calitate în unități cu paturi vizând îngrijiri paliative -2013

Bibliografie facultativă

1. Bruera E, Hui D: Conceptual models for integrating palliative care at cancer centers. J Palliat Med 2012;15:1261–1269.
2. Ferrell BR, Temel JS, Temin S, et al. Integration of palliative care into standard oncology care: American Society of Clinical Oncology clinical practice guideline update. J Clin Oncol. 2017;35:96-112
3. Hui D, Bruera E. Models of integration of oncology and palliative care. Ann Palliat Med 2015;4(3):89-98. doi: 10.3978/j.issn.2224-5820.2015.04.01
4. Batiste XG, Connor S, Building Integrated Palliative Care Programs and Services, WHO Collaborating Centre Public Health Palliative Care Programmes, May 2017
5. Douglas HR, Higginson IJ, Myers K, Normand C, Assessing structure, process and outcome in palliative day care: a pilot study for a multicenter trial, Health and Social Care in the Community 8(5), 2000, p.336–344
6. Higginson IJ, Hearn J, Myers K, Naysmith A, Palliative day care: what do services do?, Palliat Med, Vol 14, Issue 4, 06/2000, p.277-286
7. Payne S, Eastham R, Huges S, Varey S, Hasselaar J, Preston N, Enhancing integrated palliative care: what models are appropriate? A cross-case analysis, BMC Palliative Care, 16/1/64, 12/2017
8. Abedini, Nautzley C., and Vineet Chopra. 2018. "A Model to Improve Hospital-Based Palliative Care: The Palliative Care Redistribution Integrated System Model (PRISM)." Journal of Hospital Medicine 13 (12): 868–71. <https://doi.org/10.12788/jhm.3065>. Ahmedzai SH, et al., A new international framework for palliative care, EJC 40 (15): 2192-200
9. Centeno, Carlos, David Clark, Thomas Lynch, Javier Racafort, David Prail, Liliana De Lima, Anthony Greenwood, Luis Alberto Flores, Simon Brasch, and Amelia Giordano. 2007. "Facts and Indicators on Palliative Care Development in 52 Countries of the WHO European Region: Results of an EAPC Task Force." *Palliative Medicine* 21 (6): 463–71. <https://doi.org/10.1177/0269216307081942>.
10. Edwards J., Hooper D., Rothwell G., Kneen K., Watson J. and Saurman E., A nurse practitioner-led community palliative care service in Australia, International Journal of Palliative Nursing, Vol 25, No 5, 2019
11. Gomez-Batiste X., et al, Building integrated palliative care programs and services, 2017, ISBN: 978-84-9766-602-2
12. Higginson I. J, Costantini M., Silber E., Burman Rachel, Edmonds P., Evaluation of a new model of short-term palliative care for people severely affected with multiple sclerosis: a randomised fast-track trial to test timing of referral and how long the effect is maintained, BMJ Journals, 2011
13. Hui D., Bruera E., Models of Palliative Care for Patients with Cancer, Journal of Clinical Oncology, 2020
14. Inker J. K., Home and Community based Palliative Care: Best Practices and Resources for Providers, VAHC Home and Community - based Palliative Care, June 2018
15. Labson M. C., Michele M., Weissman D. E., Gornet B., Stuart B., Innovative models of home-based palliative care, Cleveland Clinic Journal of Medicine January 2013
16. Morrison R.S., Models of palliative care delivery in the United States, Curr Opin Support Palliat Care 2013, 7:201-

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de medici cu înaltă calificare, fiind un program reglementat sectorial se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil, în vederea înțelegerii impactului bolilor avansate progressive asupra calitatii vieții și sănătății pacienților și familiilor acestora. cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Verificare referat	50%
	Prezenta		10%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect		Verificare referat	40%
10.6 Standard minim de performanță			
• Utilizează corect documentația specifică îngrijirii paliative • Explică standarde de calitate pentru serviciile de IP în unități cu parturi ce țin de structura, personal și proces • Explică principiile de bază în munca în echipă			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de/...../.... și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de/...../.....

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE, Director de departament
Prof. Univ. Dr. Daniela Mosoiu Titular de curs	Prof. Dr. Andreea Neculau Titular de seminar/ laborator/ proiect

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	DE MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Managementul simptomelor greu tratabile							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Habil. Daniela Moșoiu							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	SL Dr As Med Nicoleta Mitrea SL Dr. Daniela Voda							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	Ex	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DS
							Obligativitate ⁴⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	6	din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar/ laborator/ proiect	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	84	din care: 3.5 curs	42	3.6 seminar/ laborator/ proiect	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					64
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					26
Tutoriat					
Examinări					6
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	126				
3.8 Total ore pe semestru	210				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Stiinte Comportamentale/Psihologie/Bioetica
4.2 de competențe	• Abilitati de evaluare critica si analiza a problematicii unui caz

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	• suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart

6. Competențe specifice acumulate (conform grilei de competențe din planul de învățământ)

Competențe profesionale	CP1. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.3. Absolventul recunoaște impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; R.Î.1.4. Absolventul analizează și interpretează corect provocărilor la sfârșitul vieții pentru pacienții cu boli cronice și familiile acestora; CP3. Demonstrarea capacității de a oferi o îngrijire eficientă și cu compasiune bazată pe dovezi științifice cu scopul de maximiza calitatea vieții pacienților cu boli amenințătoare de viață și familiilor acestora inclusiv să evalueze, monitorizeze și să îmbunătățească continuu activitatea de asistare a pacienților și familiilor acestora R.Î.3.3. Studentul evaluează comprehensiv și gestionează simptomele la pacienții din îngrijirea paliativă utilizând cele mai actuale și relevante protocoale clinice; R.Î.3.4. Studentul recunoaște și asigură gestionarea în timp util a urgențelor în îngrijirea paliativă; R.Î.3.5. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea obiectivelor de management pentru un pacient din îngrijiri paliative pe parcursul traiectoriei bolii, de la îmbunătățirea calității vieții până la oferirea de confort și o moarte demnă; R.Î.3.6. Studentul acceptă faptul ca îngrijirea unui pacient care moare este parte integrantă a îngrijirii paliative, gestionează pacientul în stare terminală și oferă suport familiei inclusiv în perioada de doliu. CP4. Dezvoltarea capacității de comunicare și interrelaționare evidențiate prin eficiența schimbului informațional, suportului emoțional, muncii în echipă, procesului de luare a deciziilor, într-un model de îngrijire medicală integrativă R.Î.4.2. Studentul demonstrează capacitatea de a aplica o abordare centrată pe persoană atunci când se comunică cu pacienții, familia și colegii în întâlniri medicale utilizând ascultarea activă și comunicarea empatică; R.Î.4.4. Studentul demonstrează o muncă riguroasă, eficientă și responsabilă și identifica rolurile proprii și responsabilitățile într-o echipă interdisciplinară specializată în îngrijiri paliative;
Competențe transversale	CT1. Dezvoltarea capacităților de cercetare științifică R.Î.1.1. Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; R.Î.1.2. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.1.4. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional și de intervenție strategică. CT2 Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î.2.3. Studentul implementează utilizarea cost eficientă a resurselor în oferirea serviciilor de îngrijiri paliative; R.Î.2.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Asigurarea informatiilor teoretice si practice necesare abordarii pacientilor cu simptome greu tratabile, si aprofundarea aspectelor farmacologice
7.2 Obiectivele specifice	La sfarsitul cursului participantii vor fi capabili sa Evalueze holistic simptomele pacientului folosind instrumente validate Elaboreze un plan multidisciplinar de management centrat pe nevoile pacientului si familiei Utilizeze o abordare sistematica (de ex. Cadru OPQRSTUV) pentru a investiga simptomele atunci când se efectuează o evaluare holistică. Aplice protocoalele de tratament pentru principalele simptome in ingrijirea paliativa

	Respecte aportul fiecarui membru al echipei interdisciplinare la evaluarea si elaborarea planului complexde management pentru pacient Sa prezinte managemntul medical al pacientului cu ocluzie inoperabila Sa descrie si sa ofere management adecvat pentru principalele 9 simptome care apar in ingrijiri paliative Sa prezinte farmacologia medicamentelor esentiale pentru ingrijirile paliative Sa recunoasca, evalueze și gestioneze îngrijirea pacientului pe moarte, folosind cele mai bune protocoalele de îngrijire. Sa aplice algoritmi de tratament pentru pacienti cu limfedem, escare, stome, Elaborarea unui plan de management pentru pacienții cu afecțiuni dermatologice pentru a asigura ameliorarea simptomelor, inclusiv abordări farmacologice și non-farmacologice Recunoașterea și descrierea semnelor care ar putea indica o urgență în îngrijirile paliative (hipercalcemie, compresia medulară, sindrom venă cavă superioară etc.) Explicarea modului adecvat de a răspunde la urgențele de îngrijire paliativă și descrierea unui plan de management.
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
Evaluarea si managemntul principalelor simptome respiratorii, digestive, neurologice psihiatrice hemtologice in ingrijirea paliativa	Prelegere, flipped clasroom, prezentare filme trigger si discutii in intregul grup,	4	
Urgențe în ÎP		4	
Ocluzia intestinală		4	
Simptome refractare. Sedarea paliativa		4	
Medicație esențială în ÎP		4	
Abordarea pacientului in stare terminala		4	
Alte simptome greu tratabile: fatigabilitatea, casexia, pruritul , sughitul		4	

Bibliografie obligatorie

Suport curs

Mosoiu Daniela . Protocoale nationale in ingrijiri paliative Haco 2014

Bibliografie facultativa

Moșoiu Daniela, Pop Sorina, Ghid de prescriere și utilizare a metadonei în tratamentul durerii cronice, 2010

Regnard Claud & Tempest Sue, A Guide to Symptom Relief in Advanced Cancer, 3rd Edition, UK; 1992

Symptom Relief in Terminal Illness, Word Health Organization, Geneva; 1998

Cherny, Nathan I., and Nicholas A. Christakis. Oxford textbook of palliative medicine.Oxford university press, 2011

Frank D. Ferris ,Susan K. Bodtke. Management of Pressure Ulcers and Fungating Wounds, 2012

PALLIATIVE CARE PAIN & SYMPTOM CONTROL GUIDELINES FOR ADULTS rev 3 2020

<https://www.england.nhs.uk/north-west/wp-content/uploads/sites/48/2020/01/Palliative-Care-Pain-and-Symptom-Control-Guidelines.pdf> Assessment and Approach to Symptom Management in Palliative Care 2024

<https://www.dynamed.com/management/assessment-and-approach-to-symptom-management-in-palliative-care#GUID-C153DB4D-D727-4609-B805-D2A511C97C37>

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
Evaluarea si managemntul principalelor simptome respiratorii, digestive, neurologice psihiatrice hemtologice in ingrijirea paliativa	discutii articole, prezentari cazuri, evaluari si stabiliri planuri tratament, dezbatare, role play, problem-based learning, acvariu, demonstratii	4 4 4 4 4	
Recunoastere si tratament urgente (hipercalcemie, compresie medulara, compresie cava)		4	
Hemoragii evaluare diagnostic diferential, management		4	
Convulsii evaluare diagnostic diferential, management		2	
Simptome refractare. Sedarea paliativa		2	
Medicație esențială în ÎP		4	
Abordarea pacientului in stare terminala		2	
Alte simptome studii de caz		4	
Bibliografie obligatorie Suport curs Protocoale nationale de ingrijiri paliative Bibliografie facultativa https://palliative.stanford.edu/transition-to-death/symptom-management-at-the-end-of-life/ http://www.emrpcc.org.au/wp-content/uploads/2016/05/Respiratory-Secretions-Terminal-Phase-May-3-2016.pdf http://www.nhslanarkshire.org.uk/Services/PalliativeCare/Documents/NHS%20La narkshire%20Palliative%20Care%20Guidelines.pdf http://www.eperc.mcw.edu/EPERC/FastFactsIndex/ff_013.htm https://www.osmosis.org/learn/Superior_vena_cava_syndrome http://www.journaloflymphoedema.com/media/issues/878/files/content_11200.pdf http://www.bccancer.bc.ca/nursing-site/Documents/Symptom%20Management%20Guidelines/8Lymphedema1.pdf			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști cu înaltă calificare în domeniul îngrijirilor palitative. Fiind un program reglementat sectorial se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național OMS 253/2018 și internațional respectand cerintele recomandarilor asociatie profesionale europene. Ingrijirile paliative fiind un domeniu in dezvoltare necesita pregatirea resursei umane din ecipa multidisciplinara, fapt la care contribuie si acest master oferind angajatorilor posibilitatea de a recruta profesioniști cu inalta calificare capabili a înțelege impactul patologiiile cronice progresive asupra pacientului, familiei si societatii romanesti in general, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Examen scris	60%
	Prezenta		10%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect		Examen oral	30%
10.6 Standard minim de performanță			
- Minim 3 asemanari si deosebiri intre doua opioide date - Criterii de durere greu tratabila - Formulare diagnostic corect la un caz dat - Recunoastere urgente si management adecvat la un caz dat - Explicare utilizare 2 metode non-farmacologice si 2 indicatii farmacologice pentru oricare din simptomele studiate			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță		
Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE, Director de departament
Prof. dr. med. Daniela Mosoiu Titular de curs	SL dr med Daniela Voda SL dr as med Nicoleta Mitrea Titulari de seminar/ laborator

Notă:

¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);

²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;

- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	DE MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Îngrijiri paliative aplicate în bolile cronice progresive							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Habil Diana Tint							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	SL Dr.Mihailescu Marin Mirabela							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	Ex	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DS
							Obligativitate ⁴⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					78
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					36
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					36
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	152				
3.8 Total ore pe semestru	180				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Semiologie - Psihologie/Stiinte Comportamentale/Pastoratie Clinica
4.2 de competențe	Cunostiinte de baza de comunicare

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart

6. Competențe specifice acumulate (conform grilei de competențe din planul de învățământ)

Competențe profesionale	CP1. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.2. Studentul analizează tipurile și integrarea serviciilor de îngrijiri paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor; R.Î.1.3. Studentul recunoaște impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; CP2. Conștientizarea contextului socio-medical în care se dezvoltă serviciile de îngrijiri paliative și particularitățile paliativei în diferite patologii R.Î. 2.2. Studentul identifică modele de bună practică de îngrijiri paliative la nivel național, european și mondial; R.Î. 2.3. Studentul cunoaște particularitățile îngrijiri paliative în diverse patologii și implementarea serviciilor de îngrijiri paliative de bază și specializate adaptate; CP3. Demonstrarea capacității de a oferi o îngrijire eficientă și cu compasiune bazată pe dovezi științifice cu scopul de maximiza calitatea vieții pacienților cu boli amenințătoare de viață și familiilor acestora inclusiv să evalueze, monitorizeze și să îmbunătățească continuu activitatea de asistare a pacienților și familiilor acestora R.Î.3.4. Studentul recunoaște și asigură gestionarea în timp util a urgențelor în îngrijirea paliativă; R.Î.3.5. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea obiectivelor de management pentru un pacient din îngrijiri paliative pe parcursul traiectoriei bolii, de la îmbunătățirea calității vieții până la oferirea de confort și o moarte demnă
Competențe transversale	CT1. Dezvoltarea capacităților de cercetare științifică R.Î.1.1. Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; R.Î.1.2. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.1.4. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional și de intervenție strategică. CT2 Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î.2.3. Studentul implementează utilizarea cost eficientă a resurselor în oferirea serviciilor de îngrijiri paliative; R.Î.2.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Asigurarea informațiilor teoretice și practice privind aprecierea clinică a stadiului avansat, prognosticului și terapiei în bolile cronice progressive non-oncologice. Managementul în aceste etape prin abordarea terapiei medicamentoase specifice stadiului avansat și terminal al acestor boli și intervențiile echipei multidisciplinare.
7.2 Obiectivele specifice	să poată stabili diagnosticul de etapa avansată și terminală de evoluție a insuficienței cardiace, respiratorii, hepatice, leucemiilor și limfoamelor, tumorilor solide maligne; să prescrie terapie corespunzătoare etapelor avansate/terminale de evoluție a insuficienței cardiace, respiratorii, hepatice, renale bolilor neurologice și psihiatrice să monitorizeze la domiciliu pacienții în faze avansate/terminale de evoluție a insuficienței cardiace, respiratorii, hepatice, renale, bolilor neurologice bolilor neurologice și psihiatrice

	să particularizeze terapia conform nevoilor medicale, sociale și psihoemo ionale ale pacientului să colaboreze eficient cu ceilal i membrii ai echipei interdisciplinare în asigurarea îngri irii de calitate la sfârșitul vie ii
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
Modele de îngrijire aplicabile în bolile cronice avansate si terminale	Prelegere, prezentare filme , cazuri trigger si discutii in intregul grup,	2	
Îngrijirea paliativă în insuficien a cardiaca		2	
Îngrijirea paliativă în boala pulmonară cronică obstructivă		2	
Îngrijirea paliativă în insuficien a hepatica cronică din ciroza		2	
Îngrijirea paliativă în boli renale avansate		2	
Îngrijirea paliativă în boli neurologice si demente		2	
Managemntul principalelor urgente in îngrijirea palaitiva din bolile non-oncologice		2	

Bibliografie obligatorie

Suport curs

Bibliografie facultativa

McIlfratrick S. Assessing palliative care needs: views of patients, informal carers and healthcare professionals. J Adv Nurs. 2007;57. doi: 10.1111/j.1365-2648.2006.04062.x

O'Brien T. The Impact of an Aging Population on Palliative Care. Journal of Pain & Palliative Care Pharmacotherapy. 2013;27(4):389-91.

Knaul FM, Farmer PE, Krakauer EL, De Lima L, Bhadelia A, Jiang Kwete X, et al. Alleviating the access abyss in palliative care and pain relief—an imperative of universal health coverage: the Lancet Commission report. The Lancet. 2018;391(10128):1391-454.

Chow J, Senderovich H. It's Time to Talk: Challenges in Providing Integrated Palliative Care in Advanced Congestive HF. A Narrative Review. Curr Cardiol Rev. 2018;14(2):128-137.1

Kavalieratos D, Kamal AH, Abernethy AP et al. Comparing unmet needs between community-based palliative care patients with HF and patients with cancer. J Palliat Med. 2014; 17(4):475–481.

Cagle JG, Bunting M, Kelemen A et al. Psychosocial needs and interventions for HF patients and families receiving palliative care support: a systematic review. Heart Fail Rev. 2017; 22(5):565-580.

Diop MS, Rudolph JL, Zimmerman KM et al. Palliative Care Interventions for Patients with HF: A Systematic Review and Meta-Analysis. J Palliat Med. 2017;20(1):84-92.

Singer AE, Goebel JR, Kim YS et al. Populations and Interventions for Palliative and End-of-Life Care: A Systematic Review. J Palliat Med. 2016;19(9):995-1008.

Oxberry SG, Torgerson DJ, Bland JM et al. Short-term opioids for breathlessness in stable chronic HF: a randomized controlled trial. Eur J Heart Fail 2011;13:1006-1012.

[The impact of comorbidity on cancer and its treatment - Sarfati - 2016 - CA: A Cancer Journal for Clinicians - Wiley Online Library](#)

Reed E, Corner J. Defining the illness trajectory of metastatic breast cancer. BMJ Support Palliat Care. 2015 Dec;5(4):358-65

Goede V. Frailty and Cancer: Current Perspectives on Assessment and Monitoring. Clin Interv Aging. 2023 Mar 28;18:505-521

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
Modele de îngrijire aplicabile în bolile cronice avansate si terminale	Studii caz, discutare articole, demonstratii, concursuri	2	
Îngrijirea paliativă în insuficiență a cardiacă		2	
Îngrijirea paliativă în boala pulmonară cronică obstructivă		2	
Îngrijirea paliativă în insuficiență a hepatică cronică din ciroză		2	
Îngrijirea paliativă în boli renale avansate		2	
Îngrijirea paliativă în boli neurologice si dementă		2	
Managementul principalelor urgente în îngrijirea paliativă din bolile non-oncologice		2	

Bibliografie obligatorie

Suport curs

Mosoiu D, Rogozea L, Landon A, Bisoc A, Tint D. Palliative Care in Heart Failure: A Public Health Emergency. Am J Ther. 2020 Mar/Apr;27(2):e204-e223. doi: 10.1097/MJT.0000000000001067. PMID: 31688067.

Bibliografie facultativă

<https://www.mdcalc.com/calc/3917/charlson-comorbidity-index-cci#next-steps>

Marta Rato, Jennifer Kirkland, Amy EH. Kingston, Palliative care in non-malignant disease, Medicine, Volume 50, Issue 12, 2022, Pages 793-798,ISSN 1357-3039, <https://doi.org/10.1016/j.mpmed.2022.09.007>.

Lisa Mounsey Miriam Ferres Peter Eastman Palliative care for the patient without cancer Australian Journal of General Practice Volume 47, Issue 11, November 2018
<https://www1.racgp.org.au/ajgp/2018/november/palliative-care-for-the-patient-without-cancer>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști cu înaltă calificare în domeniul îngrijirilor paliative. Fiind un program reglementat sectorial se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național OMS 253/2018 și internațional respectând cerințele recomandărilor asociației profesionale europene (EAPC). Îngrijirile paliative fiind un domeniu în dezvoltare necesită pregătirea resursei umane din ecipa multidisciplinară, fapt la care contribuie și acest master oferind angajatorilor posibilitatea de a recruta profesioniști cu înaltă calificare capabili a înțelege impactul patologiei cronice progresive asupra pacientului, familiei și societății românești în general, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

--

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Examen scris	60%
	Prezenta		10%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect		Examen scris	30%
10.6 Standard minim de performanță			
- Formulare diagnostic/prognostic corect pentru patologii non-oncologice la un caz dat - Descrierea principiilor de management corect la un caz dat cu patologie cronică progresivă cu monitorizarea în dinamică - Explicare utilizare 2 metode non-farmacologice și 2 indicații farmacologice pentru oricare din urgențele din bolile cronice progresive studiate			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță		
Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE, Director de departament
Prof. dr. med. Diana Tint Titulari de curs	SL Dr.Mihailescu Marin Mirabela Titular de seminar/ laborator/ proiect

Notă:

¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);

²⁾ Ciclu de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;

- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

1)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	DE MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITATI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de ¹⁾	MASTERAT
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Suferință, spiritualitate și cultură în îngrijirea paliativă							
2.2 Titularul activităților de curs					Prof. Univ. Dr. Daniela Moșoiu				
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect					SL dr. Mirabela Marin- Mihăilescu				
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E X	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DS	
							Obligativitate ⁴⁾	DOB	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					78
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					42
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					34
Tutoriat					
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	154				
3.8 Total ore pe semestru	210				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Organizarea serviciilor de îngrijire paliativă - Paricularitățile îngrijirii paliative în bolile oncologice - Îngrijiri paliative aplicate în bolile cronice progresive
4.2 de competențe	- Cunoștințe de bază de comunicare - Capacitate de analiz si sinteza

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	suport multimedia, acces internet,tabla/flipchart
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/	suport multimedia, acces internet,tabla/flipchart

proiectului	
-------------	--

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	CP1. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.3. Studentul recunoaște impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; R.Î.1.4. Studentul analizează și interpretează corect provocărilor la sfârșitul vieții pentru pacienții cu boli cronice și familiile acestora; CP3. Demonstrarea capacității de a oferi o îngrijire eficientă și cu compasiune bazată pe dovezi științifice cu scopul de maximiza calitatea vieții pacienților cu boli amenințătoare de viață și familiilor acestora inclusiv să evalueze, monitorizeze și să îmbunătățească continuu activitatea de asistare a pacienților și familiilor acestora R.Î.3.5. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea obiectivelor de management pentru un pacient din îngrijiri paliative pe parcursul traiectoriei bolii, de la îmbunătățirea calității vieții până la oferirea de confort și o moarte demnă; R.Î.3.6. Studentul acceptă faptul ca îngrijirea unui pacient care moare este parte integrantă a îngrijirii paliative, gestionează pacientul în stare terminală și oferă suport familiei inclusiv în perioada de doliu. CP4. Dezvoltarea capacității de comunicare și interrelaționare evidențiate prin eficiența schimbului informațional, suportului emoțional, muncii în echipă, procesului de luare a deciziilor, într-un model de îngrijire medicală integrativă R.Î.4.1. Studentul recunoaște importanței abilităților de comunicare în practica medicală și depunerea eforturilor pentru a le îmbunătăți în mod constant; R.Î.4.2. Studentul demonstrează capacitatea de a aplica o abordare centrată pe persoană atunci când se comunică cu pacienții, familia și colegii în întâlniri medicale utilizând ascultarea activă și comunicarea empatică; R.Î.4.3. Studentul evaluează și răspunde la situațiile dificile care pot apărea prin utilizarea abilităților și strategiilor de comunicare facilitativă având o înțelegere aprofundată a secvențialității și a relației dintre pașii de comunicare a veștilor proaste;
Competențe transversale	CT1. Dezvoltarea capacităților de cercetare științifică R.Î.1.1. Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; R.Î.1.2. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.1.3. Studentul inițiază și derulează activități de cercetare științifică și formativă pentru a avansa în domeniul îngrijirilor paliative; R.Î.1.4. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional și de intervenție strategică.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Înțelegerea importanței evaluării și susținerii nevoilor spirituale ale pacienților și familiilor.
7.2 Obiectivele specifice	- Definirea calitatii vietii si a elementelor sale constitutive - Explicarea manifestarilor complexe ale suferintei la pacientul din ingrijiri

	paliative • Definirea îngrijirii spirituale și explicarea relației / diferențelor dintre spiritualitate și religie. • Respectarea credinței și tradițiilor pacientului și familiei acestuia • Utilizarea de instrumente de evaluare spirituală • Descrierea modelelor de asistență spirituală • Descrierea modului în care aspectele spirituale afectează persoanele cu boli limitatoare de viață și familiile lor, pe tot parcursul îngrijirii. • Explicarea rolului medicului (și a echipei multidisciplinare) în ceea ce privește îngrijirea spirituală. • Recunoașterea semnelor ce indică nevoi / suferințe spirituale. • Demonstrarea disponibilității de a iniția discuții care adresează preocupările spirituale ale pacienților / familiei. • Recunoașterea importanței dimensiunii spirituale în susținerea sănătății fizice și mintale. spirituale ale pacienților / familiei. • Recunoașterea importanței dimensiunii spirituale în susținerea sănătății fizice și mintale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1.Calitatea vie ii: scopul primordial al ÎP(elemente definitorii, evaluare, interven ii)	Prelegere, flipped classroom, prezentare filme trigger si discutii in intregul grup, conversa ie euristică, studii de caz, dezbateri, problematizare	4	
2.Suferin a pacientului și a familiei		4	
3.Speran a și men inerea speran ei la bolnavl din ÎP		4	
4.Intalnirea terapeutica		4	
5.Sistemul de credin e și valori, în elegere și acceptare la sfârșitul vie ii		4	
6.Tradi ii religioase legate de sfârșitul vie ii		4	
7.Suportul spiritual în ÎP		4	
Bibliografie obligatorie			
1. Suportul de curs			
2. Hinshaw Daniel – Suferinta si natura vindecarii, Editura: SOPHIA, (2013)			
3. Dr. Daniela Moșoiu, Dr. Mariana Pernea, Dr. Cerasela Petrescu, Mălina Dumitrescu, Prof. Dr. Preot Nicolae Moșoiu Îngrijirea paliativă dincolo de controlul simptomelor durerii, Brașov, 2003			
Bibliografie facultativă			
1. Cassell EJ. The Nature of Suffering. 2nd ed [revised with 3 new chapters]. Oxford, UK: Oxford University Press; 2003			
2. Hudson Peter, Payne Sheila, Family Carers in Palliative Care–A Guide for Health and Social Care Professionals. Oxford, UK: Oxford University Press; 2009			
3. Randall F and Downie RS Palliative Care Ethics: A Good Companion Oxford Medical Publications, Oxford.(1996)			
4. Grant E, Murray SA, Kendall M, Boyd K, Tilley S, Ryan D. Spiritual issues and needs: Perspectives from patients with advanced cancer and nonmalignant disease. A qualitative study. Palliative & Supportive Care. 2004;2(04):371-8.			
5. Alcorn S. "If God wanted me yesterday, I wouldn't be here today": religious and spiritual themes in patients' experiences of advanced cancer. J Palliat Med. 2010;13(5):581-8.			
6. Moadel A, Morgan C, Fatone A, Grennan J, Carter J, Laruffa G, et al. Seeking meaning and hope: self-reported spiritual and existential needs among an ethnically-diverse cancer patient population. Psychooncology. 1999;8(5):378-85.			
7. Greisinger AJ, Lorimor RJ, Aday LA, Winn RJ, Baile WF. Terminally ill cancer patients: their most important concerns. Cancer Pract. 1997;5(3):147-54.			
8. Sulmasy DP. A Biopsychosocial-Spiritual Model for the Care of Patients at the End of Life. Gerontol. 2002;42(suppl 3):24-33			
9. Gijssberts, M.J.H., 2022. Spiritual Care in Palliative Care: A Physician's Perspective. Religions, 13(4), p.323.			
10. Best, M et al. (2020). An EAPC white paper on multi-disciplinary education for spiritual care in palliative care. BMC Palliat Care 19, 9. https://doi.org/10.1186/s12904-019-0508-4			
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
1 Instrumente pentru măsurarea calită ii vie ii	discutii articole, prezentari cazuri, evaluari si stabiliri	4	
2. Evaluarea suferin ei in domeniul fizic psiho-emotional spcio spiritual	planuri managemnt, dezbateri, role play, problem based learning, acvariu	2	
		2	
		2	

4. Anamneza biomedicală versus anamneza narativă		4	
5-6. Spiritual și religios		3 3	
7. Modele de asistență spirituală		4	
8. Îngrijirea la sfârșitul vieții și jelierea – tradiții, aspect culturale		4	
Bibliografie obligatorie 1. Suportul de seminar 2. Hinshaw, Daniel - Suferința și natura vindecării, Ed. Sophia, 2016 3. Frankl, Victor – Omul în căutarea sensului vieții, Editura: VELLANT, 2018 Bibliografie facultativă 1. SAIL Spiritual Attitude and Involvement List (Meezenbroek, Garssen & van der Berg, 2008) 2. Read out loud exercise (see Methods) Paal et al 2017, http://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0825859717710888 3. www.mentimeter.com or alternative Moodel Powered voting system 4. WHO 2014. Strengthening of Palliative Care as a Component of Integrated Treatment throughout the Life Course. Journal of Pain & Palliative Care Pharmacotherapy. 28:130-4. 5. Nolan S, Saltmarsh P, Leget C. Spiritual care in palliative care: Working towards an EAPC Task Force. European Journal of Palliative Care. 2011;18(2):86-9. 6. Gamondi C, Larkin P, Payne S. Core competencies in palliative care: an EAPC white paper on palliative care education: part 2. European Journal of palliative care. 2013. 7. Grant E, Murray SA, Kendall M, Boyd K, Tilley S, Ryan D. Spiritual issues and needs: Perspectives from patients with advanced cancer and nonmalignant disease. A qualitative study. Palliative & Supportive Care. 2004;2(04):371-8. 8. Alcorn S. "If God wanted me yesterday, I wouldn't be here today": religious and spiritual themes in patients' experiences of advanced cancer. J Palliat Med. 2010;13(5):581-8. 9. Moadel A, Morgan C, Fatone A, Grennan J, Carter J, Laruffa G, et al. Seeking meaning and hope: self-reported spiritual and existential needs among an ethnically-diverse cancer patient population. Psychooncology. 1999;8(5):378-85. 10. Greisinger AJ, Lorimor RJ, Aday LA, Winn RJ, Baile WF. Terminally ill cancer patients: their most important concerns. Cancer Pract. 1997;5(3):147-54. 11. Sulmasy DP. A Biopsychosocial-Spiritual Model for the Care of Patients at the End of Life. Gerontol. 2002;42(suppl 3):24-33. 12. Balboni MJ, Puchalski CM, Peteet JR. The relationship between medicine, spirituality and religion: three models for integration. J Relig Health. 2014;53(5):1586-98. 13. Paal P, Helo Y, Frick E. Spiritual Care Training Provided to Healthcare Professionals: A Systematic Review. Journal of Pastoral Care & Counseling. 2015;69(1):19-30. 14. Best M, Butow P, Olver I. Palliative care specialists' beliefs about spiritual care. Supportive Care in Cancer. 2016;24(8):3295-306. 15. Benito E, Oliver A, Galiana L, Barreto P, Pascual A, Gomis C, et al. Development and validation of a new tool for the assessment and spiritual care of palliative care patients. Journal of pain and symptom management. 2014;47(6):1008-18. e1. 16. Gijsberts, M.J.H., 2022. Spiritual Care in Palliative Care: A Physician's Perspective. Religions, 13(4), p.323. 17. Best, M et al. (2020). An EAPC white paper on multi-disciplinary education for spiritual care in palliative care. BMC Palliat Care 19, 9. https://doi.org/10.1186/s12904-019-0508-4 18. Best, Megan C., Bella Vivat, and Marie-Jose Gijsberts. 2023. Spiritual Care in Palliative Care. Religions 14: 320. https://doi.org/10.3390/rel14030320			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de medici cu înaltă calificare, fiind un program reglementat sectorial se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil, în vederea înțelegerii impactului bolilor avansate progressive asupra calitatii vieții și sănătății pacienților și familiilor acestora. cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Prezenta	Examen scris	60%
			10%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect		Examen scris	30%
10.6 Standard minim de performanță			
Indică minim 2 instrumente specifice pentru evaluare calitatii vieții global și pe cele 4 domenii Evaluare spirituală folosind FICA 2 Modele conceptuale pt suferință Conduce o anamneza narativă Compară tradiții vizavi de jeliere și aspecte spirituale la sfârșitul vieții în 2 culturi			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de/...../.... și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de/...../.....

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE Director de departament
--	---

Prof. Univ. Dr. Habil. Daniela Moşoiu Titular de curs	SL. Dr. Mirabela Marin- Mihăilescu Titular de seminar/ laborator/ proiect
--	--

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ¹⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Mass-media și comunicare medicală						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof.dr. med. Liliana Rogoza Prof.dr. Codrina Csesznek						
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect							
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾ Obligativitate ³⁾
							DC DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					44
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					60
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					74
Tutoriat					
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	182				
3.8 Total ore pe semestru	210				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Coaching și dezvoltare personală - Comunicare medicală
4.2 de competențe	- Să fie capabil să folosească calculatorul pentru accesare informații - Să fie capabil să lucreze în doc și Power Point pentru realizarea de documente

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sistem multimedia
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	- Sistem multimedia - Acces la calculatoare

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe	CP4. Dezvoltarea capacității de comunicare și interrelaționare evidențiate prin eficiența schimbului informațional, suportului emoțional, muncii în echipă, procesului de luare a deciziilor, într-un model
------------	--

profesionale	de îngrijire medicală integrativă R.Î.4.1. Studentul recunoaște importanței abilităților de comunicare în practica medicală și depunerea eforturilor pentru a le îmbunătăți în mod constant; R.Î.4.2. Studentul demonstrează capacitatea de a aplica o abordare centrată pe persoană atunci când se comunică cu pacienții, familia și colegii în întâlniri medicale utilizând ascultarea activă și comunicarea empatică; R.Î.4.3. Studentul evaluează și răspunde la situațiile dificile care pot apărea prin utilizarea abilităților și strategiilor de comunicare facilitativă având o înțelegere aprofundată a secvențialității și a relației dintre pașii de comunicare a veștilor proaste; R.Î.4.4. Studentul demonstrează o muncă riguroasă, eficientă și responsabilă și identifica rolurile proprii și responsabilitățile într-o echipă interdisciplinară specializată în îngrijiri paliative; R.Î.4.5. Studentul aplică tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei; R.Î.4.6. Studentul gestionează și valorifică resursele umane din echipă interdisciplinară de îngrijiri paliative în proiectarea și monitorizarea planului de management interdisciplinar; R.Î.4.7. Studentul înțelege impactului muncii zilnice în îngrijiri paliative asupra propriei bunăstări și importanța auto-îngrijirii și solicitarea ajutorului și sprijinului în contextul muncii în echipă.
Competențe transversale	CT1.RÎ.1. Studentul evaluează critic credibilitatea și fiabilitatea informațiilor înainte de a le utiliza CT2.R.Î1. Studenții vor avea capacitatea de utilizare eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date etc.) atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalizarea disciplinei studentul(a) va fi capabil(ă) să își dezvolte capacitatea de a aplica, rezolva, construi, elabora noțiuni și concepte în domeniul comunicării medicale și sociale, având totodată un comportament adecvat profesiei din punct de vedere deontologic și relațional
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea disciplinei studentul(a) va fi capabil(ă): • crearea abilităților necesare pentru a comunica cu ceilalți • dezvoltarea capacității de a înțelege situația socio-culturală și de a utiliza cunoștințele epocii pentru crearea unei modalități adecvate de a comunica • crearea bazei socio-culturale pentru a putea emite în viitor mesaje personale • să poată să identifice factorii socio-economici și sociali care influențează atitudinea pacientului • să poată să identifice factorii socio-economici și sociali care influențează atitudinea cadrului medical • să elaboreze programe și să desfășoare activități de educație pentru sănătate • să colaboreze eficient în echipa de îngrijire medicală • să cunoască și respecte regulile de etică și deontologie medicală

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr ore	Obs.
1. Introducere în domeniul mass media și al comunicării medicale	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul	4 ore	
2. Obiective și modele ale comunicării umane. Aplicații în comunicarea medicală	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	4 ore	
3. Comunicarea interpersonală	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	4 ore	
4. Comunicarea în grupuri și organizații	Conversație euristică, Explicația, Problematizarea, Brainstorming-ul	4 ore	
5. Comunicarea cu presa: știrea de presă și comunicatul de presă	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	4 ore	
6. Comunicarea nonviolentă	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	4 ore	
7. Comunicarea în situații de criză	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul	4 ore	

	Studii de caz		
Bibliografie obligatorie Rogozea L. – Note de curs, 2023, platforma de e-learning Csesznek C. – Note de curs, 2023, platforma de e-learning David, G. (2008). Tehnici de relații publice. Comunicarea cu mass-media. Iași: Polirom. Coman, M. (2004). Introducere în sistemul mass-media. Iași: Polirom. Bibliografie facultativă Cabin, Ph., Dortier, J.-F. Eds. (2010). Comunicarea. Iași: Polirom. Erdogan, O. (2023). The mediator's role of communication skills in the effect of social skills on digital game addiction. Acta Psychologica, 237, 103948. Fox, A.C. (2014). Supertehnici de comunicare. București: Curtea Veche Publishing. Fry, H. (2019). Hello, World! Revoluția informatică și viitorul omenirii. București: Corint Books (Capitolul 4 – Medicina). George, A.K., Kayal, P., Maiti, M. (2023). Nexus of Corporate Social Responsibility Expenditure (CSR) and financial performance: Indian banks. Quarterly Review of Economics and Finance 90, 190–200. Hurducas, F., Csesznek, C., Mosoiu, D. (2025). The Experience of Transition from Hospital to Community Care of Patients with Advanced Cancer: A Qualitative Narrative Review of Patients', Families' and Healthcare Professionals' Perspectives. Social Sciences 14(5), 287, https://doi.org/10.3390/socsci14050287 Ioan, B.G., Hanganu, B. Eds.(2025). Comunicarea în practica medicală. Repere generale. Iași: Editura Junimea. Nichols, T. (2019). Sfârșitul competenței. Discreditarea experților și campania împotriva cunoașterii tradiționale. Iași: Polirom. Olins, W. (2009). Manual de branding. București: Editura Vellant. Preda, M. (2006). Comportament organizațional. Iași: Polirom. Rosenberg, M.B. (2014). Comunicarea nonviolentă. București: Casa Editorială Ponte. Ross, A. (2020). Industriile viitorului. Omul și evoluția economiei în era digitală. București: Corint Books. Șandru, C. (2011). Percepția subiectivă a bolii și serviciile comunitare pentru sănătate. O cercetare exploratorie la Hospice Casa Speranței Brașov. In: Revista Română de Sociologie, anul XXII, nr. 3-4/2011, pp. 233-248.			
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Nr ore	Obs.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare armonizării cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil. Conținutul disciplinei este coroborat cu cerințele specifice de pe piața muncii.

10.Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs 10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Verificare portofoliu	pe bază de portofoliu conținând prezentarea unei teme de comunicare medicală și un comunicat de presă comunicat de presă pe o temă medicală	70%
		evaluarea unor elemente de portofoliu ale colegilor în cadrul activității de prezentare	20%
		implicarea în activitățile de curs și seminar din timpul semestrului	10%
10.6 Standard minim de performanță			

- Realizarea unui portofoliu conținând elemente definitorii privind tema de comunicare
- Evaluarea portofoliului elaborat de alte echipe
- Cerințe minime: realizarea minimală a tuturor elementelor din portofoliu

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Decan Profesor. dr. med. Marius Alexandru MOGA ,	Director de departament Prof. dr. med. Marius Irimie
Titularul curs Prof.dr. med. Liliana Rogozea Prof.dr. Codrina Csesznek	Titularul activităților aplicative

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclu de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală) / DS (disciplină de specializare)/ DC (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DOB (disciplină obligatorie)/ DOP (disciplină opțională)/ DFac (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ¹⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PRACTICA 1							
2.2 Titularul activităților de curs								
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof. dr. Daniela Moșoiu							
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	PS
							Obligativitate ³⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	0	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	0	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					23
Tutoriat					
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	47				
3.8 Total ore pe semestru	75				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Organizarea serviciilor de îngrijire paliativă - Translatarea cercetării științifice în domeniul sănătății
4.2 de competențe	- Descrierea conceptelor, teoriilor și noțiunilor fundamentale în ceea ce privește organizarea sistemelor de sănătate - Interpretarea și evaluarea critică și constructivă a rezultatelor cercetării

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Suport multimedia, acces internet, acces baze de date, software statistic medical (Epi-Info), acces instituții sanitare

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe	<i>CPI. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și</i>
------------	---

profesionale	relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.1. Studentul descrie și discută critic evoluția, filozofia și practiciile îngrijirii paliative; R.Î.1.2. Studentul analizează tipurile și integrarea serviciilor de îngrijiri paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor; R.Î.1.3 Studentul discută impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; R.Î.1.4. Studentul analizează și interpretează corect provocărilor la sfârșitul vieții pentru pacienții cu boli cronice și familiile acestora; R.Î.1.5. Studentul utilizează cunoștințele acumulate pentru promovarea eficientă a domeniului îngrijirii paliative.
Competențe transversale	Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î. 1.1. Studentul cunoaște și înțelege conceptele, teoriile, paradigmele și metodologiile utilizate de leadership și management; R.Î.1.2. Studentul analizează și interpretează corect fenomenele specifice leadershipului și particularităților utilizării instrumentelor de management în domeniul îngrijirilor paliative; R.Î.2.3. Studentul implementează utilizarea cost eficientă a resurselor în oferirea serviciilor de îngrijiri paliative; R.Î.1.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea capacității de a aplica, rezolva, construi, elabora noțiuni și concepte în domeniul managementului serviciilor de paliatie și a capacității de înțelegere și interpretare a legislației sanitare în vigoare.
7.2 Obiectivele specifice	• înțelegerea particularităților serviciilor de îngrijiri paliative în diverse locații pentru pacienții cu boli cronice progresive adulți și copii • evaluarea holistică a pacientului din îngrijiri paliative cu elaborarea planului de management interdisciplinar

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr de ore	Obs.
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Nr de ore	Observații
1. Participarea la activități de asistare pacienți adulți și copii în servicii de îngrijiri paliative la domiciliu	Observarea practicii clinice, lucru pe echipe, debriefing	6 ore	
2. Participarea la activități de asistare pacienți adulți și copii în servicii de îngrijiri paliative în unități cu paturi de îngrijiri paliative	Observarea practicii clinice, lucru pe echipe, debriefing	6 ore	
3. Participarea la activități de asistare pacienți adulți și copii în servicii de îngrijiri paliative în centre de zi de îngrijiri paliative	Observarea practicii clinice, lucru pe echipe, debriefing.	6 ore	
4. Participarea la activități de asistare pacienți adulți și copii în servicii de îngrijiri paliative în ambulatoriu de îngrijiri paliative	Observarea practicii clinice, lucru pe echipe, debriefing.	6 ore	
5. Participarea la ședințe interdisciplinare pentru stabilirea planului de management holistic al pacienților din serviciile de îngrijire	Observarea practicii clinice, lucru pe echipe, debriefing.	4 ore	

paliativă			

Bibliografie obligatorie

- Modele de servicii de îngrijire paliativă https://www.studiipaliative.ro/wp-content/uploads/2022/01/Modele-internationale-IP_sinteza-de-literatura_isbn.jpg

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști în domeniul managementului instituțiilor medicale de îngrijire paliativă cu înaltă calificare, armonizarea cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil, manifestărilor unor atitudini responsabile față de impactul stării de sănătate în societate, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Oral, portofoliu	• pe bază de portofoliu din tematica stabilită la practică	70%
		• implicarea în activitățile de practică din timpul semestrului	30%
10.6 Standard minim de performanță			
• Realizarea unui referat privind modalitatea de dezvoltare a unui serviciu de îngrijiri paliative în instituția din care provin/ localitatea de proveniență			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Profesor. dr. med. Marius Alexandru MOGA , Decan	Prof. dr. med. Marius Irimie Director de departament
Titular de curs	Prof. dr. Daniela Moșoiu Titular de laborator

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL SI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	„Comunicarea și Relaționarea cu Pacientul cu Boală Cronică Progresivă”							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Daniela Mosoiu							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof. Dr. Daniela Mosoiu							
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	Ex	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DF
							Obligativitate ⁴⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					63
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					
Examinări					6
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	119				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Paricularitățile îngrijirii paliative în bolile oncologice - Îngrijiri paliative aplicate în bolile cronice progresive - Organizarea serviciilor de îngrijire paliativă
4.2 de competențe	- Cunoștințe de bază de vizand comunicarea medicala - Cunoștințe despre dimensiunile suferintei la pacientul cu boala cronica progresiva

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart, sala ce permite restructurarea in grupuri mici

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	C1.Cunoasterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic si al stiintelor comportamentale si elationarea ccu practica de hospice si ingrijiri paliative R.Î.1.1. Studentul descrie și discută critic evoluția, filozofia și practicii îngrijirii paliative; R.Î.1.2. Studentul analizează tipurile și integrarea serviciilor de îngrijirii paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor; R.Î.1.3. Studentul recunoaste impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; R.Î.1.4. Studentul analizează și interpretează corect provocărilor la sfârșitul vieții pentru pacienții cu boli cronice și familiile acestora; R.Î.1.5. Studentul utilizează cunoștințele acumulate pentru promovarea eficientă a domeniului îngrijirii paliative.
-------------------------	--

	C2. Demonstrarea unei îngrijiri eficiente si cu compasiune bazata pe dovezi stiintifice cu scopul de a maximiza calitatea vietii pacientilor cu boli amenintatoare de viata si familiilor acestora R.Î.2.1. Studentul înțelege complexitatea gestionării durerii în îngrijirea paliativă și importanța combinării tratamentului non-farmacologic cu tratamentul farmacologic care prescrie medicamente pentru durere și co-analgezice bazate pe farmacocinetica medicamentelor; R.Î.2.2. Studentul aplică legislația țării privind utilizarea opioidelor și dovedește capacitate de analiză a miturilor privind utilizarea opioidelor; R.Î.2.3. Studentul evaluează comprehensiv și gestionează simptomele la pacienții din îngrijirea paliativă utilizând cele mai actuale și relevante protocoale clinice; R.Î.2.4. Studentul recunoaște și asigură gestionarea în timp util a urgențelor în îngrijirea paliativă; R.Î.2.5. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea obiectivelor de management pentru un pacient din îngrijiri paliative pe parcursul traiectoriei bolii, de la îmbunătățirea calității vieții până la oferirea de confort și o moarte demnă; R.Î.2.6. Studentul acceptă faptul ca îngrijirea unui pacient care moare este parte integrantă a îngrijirii paliative, gestionează pacientul în stare terminală și oferă suport familiei inclusiv în perioada de doliu. C3. Identificarea metodelor si strategiilor optime de evaluare holistica a pacientului si familiei acestuia, inclusiv impactul bolii asupra calitatii vietii acestuia R.Î.3.1. Studentul cunoaște modalitățile și particularităților instrumentelor utilizate în evaluare holistică a pacientului cu nevoi de îngrijire paliative și a familiei acestuia; R.Î.3.2. Studentul aplică competențele clinice de evaluare completă a durerii ca experiență multidimensională cu formularea diagnosticul comprehensiv al durerii; R.Î.3.3. Studentul aplică principiile evaluării, diagnosticării și tratamentului simptomelor în îngrijirile paliative cu dezvoltarea planului de management interdisciplinar; R.Î.3.4. Studentul monitorizează continuu implementarea planului de management interdisciplinar. C4. Demonstrarea capacitatii de a evalua, interpreta si aplica rezultatele studiilor stiintifice din domeniul ingrijirilor paliative in practica curenta si de a disemina rezultatele catre diverse grupuri tinta in sens educational si de interventie strategica R.Î.4.1. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.4.2. Studentul inițiază și derulează activități de cercetare științifică și formativă pentru a avansa în domeniul îngrijirilor paliative; R.Î.4.3. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional și de intervenție strategică. C5. Demonstrarea capacitatii de comunicare si interrelationare evidentiata prin eficienta schimbului informational, a muncii in echipa in procesul de luare a deciziilor si parteneriatul cu pacientii, familiile acestora si alti profesioniști, intr-un model de ingrijire medicala integrativa R.Î.5.1. Studentul recunoaște importanței abilităților de comunicare în practica medicală și depunerea eforturilor pentru a le îmbunătăți în mod constant; R.Î.5.2. Studentul demonstrează capacitatea de a aplica o abordare centrată pe persoană atunci când se comunică cu pacienții, familia și colegii în întâlniri medicale utilizând ascultarea activă și comunicarea empatică;
--	--

	R.Î.5.3. Studentul evaluează și răspunde la situațiile dificile care pot apărea prin utilizarea abilităților și strategiilor de comunicare facilitativă având o înțelegere aprofundată a secvențialității și a relației dintre pașii de comunicare a vestilor proaste; R.Î.5.4. Studentul demonstrează o muncă riguroasă, eficientă și responsabilă și identifica rolurile proprii și responsabilitățile într-o echipă interdisciplinară specializată în îngrijiri paliative; R.Î.5.5. Studentul aplică tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei; R.Î.5.6. Studentul gestionează și valorifică resursele umane din echipă interdisciplinară de îngrijiri paliative în proiectarea și monitorizarea planului de management interdisciplinar;
Competențe transversale	CT1 Aprecierea critica a literaturii de specialitate relevante pentru ingrijiri paliative R.Î.1.1 Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; CT2 Utilizarea eficienta a surselor informationale si resurselor de comunicare si formare profesionala asistata (portaluri Internet, aplicatii software de specialitate, baze de date etc) atat in limba romana, cat si intr-o limba de circulatie internationala R.Î.2.1 Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Asigurarea informatiilor si abilitatilor necesare comunicarii cu pacientul si familia in ingrijiri paliative, lucrului in echipa si relatiilor interprofesionale
7.2 Obiectivele specifice	La sfarsitul cursului participantii vor fi capabili sa: - Utilizeze comunicarea empatica in contextul interelationarii cu pacienti cu boli cronice progresive si familiile acestora - Comunice adecvat vestile neplacute conform protocolului SPIKES - Sa utilizeze tehnici de facilitare a comunicarii - Sa recunosca reactiile emotionale ale pacientului si familiei confruntati cu o boala cronica progresiva - Sa formuleze si sa comunice adecvat prognosticul intr-o boala cronica progresiva oncologica sau non-oncologica - Sa organizeze intalniri cu familia pentru negocierea obiectivelor de ingrijire - Sa gestioneze conflictele ce apar in munca in echipa - Sa descrie modelele de doliu si sa recunoasca factorii care contribuie la aparitia doliului complicat

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1.Comunicarea cu pacientul si familia abilitate de baza pentru membrii echipei de IP. Empatia si ascultarea activa.	prelegere, conversa ie euristică, studii de caz, dezbaterrea, problematizarea, flipped classroom	4	
2.Conspiratia tacerii		2	
3.Comunicarea vestilor proaste		4	
4.Prognosticul TnIP (formulare si comunicare)		4	
5.Pierderea si reactii emotionale la pierdere		2	

6.Doliu si servicii de doliu		2	
7.Familia: structura, dinamica, roluri,schimbari aduse de boala, conferintele cu familia		4	
8.Gestionarea conflictului		4	
9.Sindromul de burn-out		2	
Bibliografie obligatorie 1. Suportul de curs 2. Mosoiu Daniela, Comunicarea in cancer, 2010 Bibliografie facultativă 1. Buckman R, How to break bad news, Pan Books, UK, 1992 2. Anthony Back, Robert Arinold, James Tulsky, Maturing communication with seriously ill patients, USA: Cambridge University Press; 2009 3. Pam Firth, Gill Luff, David Oliviere, LOSS, CHANGE AND BEREAVEMENT IN PALLIATIVE CARE, UK: Open University Press; 2005 4. Hudson Peter, Payne Sheila, Family Carers in Palliative Care-A Guide for Health and Social Care Professionals. Oxford, UK: Oxford University Press; 2009. 5. Ribbens McCarthy Jane, Young People's Experiences of Loss and Bereavement -Toward and interdisciplinary approach, Open University Press, UK; 2006 6. Fallowfield L, Jenkins V: Communicating bad, sad, and difficult news in medicine. Lancet 363:312-319, 2004 7. Davis EL, Deane FP, Barclay GD, Bourne J, Connolly V. Attitudes of palliative care clinical staff toward prolonged grief disorder diagnosis and grief interventions. Palliative & supportive care.2017 Jul;1-8. 8. Hudson P, Hall C, Baughey A, Roulston A. Bereavement support standards and bereavement care pathway for quality palliative care. Palliative & supportive care. 2017 Jul;1-3. 9. Sealey M, Breen LJ, O'Connor M, Aoun SM. A scoping review of bereavement risk assessment measures: Implications for palliative care. Palliative medicine. 2015 Jul;29(7):577-89. 10. Thomas K, Hudson P, Trauer T, Remedios C, Clarke D. Risk factors for developing prolonged grief during bereavement in family carers of cancer patients in palliative care: a longitudinal study. Journal of Pain and Symptom Management. 2014 Mar 1;47(3):531-41. 11. Grassi L, Caruso R, Sabata S, Massarenti S, Nanni MG. Psychosocial screening and assessment in oncology and palliative care settings. Frontiers in psychology. 2015 Jan 7;5:1485. 12. Kaasa S, Knäuper FM, Mwangi-Powell F, Rodin G. Supportive care in cancer: new directions to achieve universal access to psychosocial, palliative, and end-of-life care. The Lancet Global Health. 2018 Mar 31;6:511-2. 13. van der Steen JT, Radbruch L, Hertogh CM, de Boer ME, Hughes JC, Larkin P, Francke AL, Junger T, Gove D, Firth P, Koopmans RT. White paper defining optimal palliative care in older people with dementia: a Delphi study and recommendations from the European Association for Palliative Care. Palliative medicine. 2014 Mar;28(3):197-209. 14. Oxford Textbook of Palliative Medicine. Section 4: The interdisciplinary team. 4.2. Teaching and training in palliative medicine.pp 146-53. Fifth Edition 2015; here: paperback edition 2018 15. Stiefel F, Nakamura K. Collisions between patients and clinicians in end-of-life care: why clarity matters. Journal of Pain and Symptom Management (2017), doi: 10.1016/j.jpainsymman.2016.11.011. Pivodic, L, et al., 2014. Burden on family carers and care-related financial strain at the end of life: a cross national population-based study. The European Journal of Public Health, 24(5), pp.819-826.			
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
1 Comunicare asertiva	Prelegere	4	
2. Ascultarea activa si comunicarea empatica	Jocuri de rol/studii de caz Video-uri	4	
3. Echipa interdisciplinara		2	

4. Formularea prognostic, indicatori, scale		2	
6. Comunicarea veștilor proaste		4	
7. Conferințe cu familia		4	
8. Autocunoaștere, autoîngrijire grup de suport		4	
9. Doliul și servicii de doliu		4	

Bibliografie obligatorie

Moșoiu Daniela, Comunicarea în cancer, 2010

Pam Firth, Gill Luff, David Oliviere, Pierderea, adaptarea și doliul în îngrijirea paliativă (2012)

Bibliografie facultativă

1. Anthony Back, Robert Arnold, James Tulsky, Maternal communication with seriously ill patients, USA: Cambridge University Press; 2009
2. Hudson Peter, Payne Sheila, Family Carers in Palliative Care-A Guide for Health and Social Care Professionals. Oxford, UK: Oxford University Press; 2009.
3. Ribbens McCarthy Jane, Young People's Experiences of Loss and Bereavement –Toward an interdisciplinary approach, Open University Press, UK; 2006
4. Fallowfield L, Jenkins V: Communicating bad, sad, and difficult news in medicine. Lancet 363:312-319, 2004
5. Leloir S, et al. A systematic review of the association between empathy measures and patient outcomes in cancer care. Psychooncology 2012, 21(12), 1255-64.

Resurse online

Palliative Care: You are a Bridge. This video animation compares palliative care to the foundation of a bridge. While illness may weaken the foundation, the palliative care team provides a stronger layer of support.

<https://www.youtube.com/watch?v=IDHhg76tMHc>

<https://academic.oup.com/eurpub/article/24/5/819/477460>

https://engonetcpc.blob.core.windows.net/assets/uploads/files/Family_Meetings_Clinical_Practice_Guidelines_v2.pdf.pdf <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2014.01552/full>

Assertive communication training in health care

<https://www.youtube.com/watch?v=8QogUyQBg5Y>

The Four Basic Styles of Communication

https://www.uky.edu/hr/sites/www.uky.edu.hr/files/wellness/images/Conf14_FourCommStyles.pdf

Assertiveness worksheet https://uwaterloo.ca/student-success/sites/ca.student-success/files/uploads/files/TipSheet_AssertivenessWorksheet.pdf

Assertive communication: making yourself heard in a health care team

https://moodle.une.edu.au/pluginfile.php/452247/mod_data/intro/User-Manual-Assertive-communication-FINAL.pdf

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști cu înaltă calificare în domeniul îngrijirilor paliative, fiind un program reglementat sectorial se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil, în vederea înțelegerii corelațiilor dintre patologii cronice progresive, manifestărilor unor atitudini responsabile față de impactul bolilor netransmisibile în societate, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere
-------------------	---------------------------	-------------------------	--------------

			din nota finală	
10.4 Curs		Activitate la ore	20%	20%
		Examen oral	50%	
10.5 Seminar/ laborator/ proiect		Examen evaluare portofoliu ce cuprinde inregistrarea video sarcina comunicare si autoevaluare	30%	
10.6 Standard minim de performanță				
• să formuleze răspunsul empatic într-o situație dată • să comunice o veste proastă folosind algoritmul SPIKES • să descrie etapele organizării conferinței cu familia • să explice 3 factori independenți de prognostic în principalele boli cronice progresive • să recunoască 2 forme de doliu complicat				

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță		
Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE, Director de departament
Prof. Univ. Dr. Daniela Mosoiu Titular de curs	Prof. Dr. Andreea Teodorescu Titular de seminar/ laborator/ proiect

Notă:

¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);

²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;

- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DD** (disciplină din domeniu)/ **DS** (disciplină de specialitate)/ **DC** (disciplină complementară) - pentru nivelul de licență; **DAP** (disciplină de aprofundare)/ **DSI** (disciplină de sinteză)/ **DCA** (disciplină de cunoaștere avansată) - pentru nivelul de masterat;
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DI** (disciplină obligatorie)/ **DO** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Leadership și management în îngrijirea paliativă							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Univ. Dr. Habil. Daniela Moșoiu							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	SL As. Med. Dr. Nicoleta Mitrea							
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	Ex	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DS
							Obligativitate ⁴⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					64
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					23
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					32
Tutoriat					
Examinări					3
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	119				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Organizarea serviciilor de îngrijire paliativă - Particularitățile îngrijirii paliative în bolile oncologice - Îngrijiri paliative aplicate în bolile cronice progresive
4.2 de competențe	Cunoștințe despre organizarea sistemului sanitar și a serviciilor de îngrijiri paliative în România

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	suport multimedia, acces internet, tablă/flipchart
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	suport multimedia, acces internet, tablă/flipchart

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	CP1. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.1. Studentul descrie și discută critic evoluția, filozofia și practiciile îngrijirii paliative; R.Î.1.2. Studentul analizează tipurile și integrarea serviciilor de îngrijiri paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor; R.Î.1.5. Studentul utilizează cunoștințele acumulate pentru promovarea eficientă a domeniului îngrijirii paliative. CP2. Conștientizarea contextului socio-medical în care se dezvoltă serviciile de îngrijiri paliative și particularitățile paliativei în diferite patologii R.Î. 2.1. Studentul înțelege procesul politic și strategia care stă la baza dezvoltării și desfășurării activității serviciilor de îngrijiri paliative în diverse locații; R.Î. 2.2. Studentul identifică modele de bună practică de îngrijiri paliative la nivel național, european și mondial; R.Î. 2.4. Studentul oferă consiliere în dezvoltarea serviciilor de îngrijiri paliative valorificând metodologia analizei de nevoi, diferitele modele de design organizațional; R.Î. 2.5. Studentul dezbate critic rolul îngrijirii paliative ca drept uman fundamental. CP3. Demonstrarea capacității de a oferi o îngrijire eficientă și cu compasiune bazată pe dovezi științifice cu scopul de maximiza calitatea vieții pacienților cu boli amenințătoare de viață și familiilor acestora inclusiv să evalueze, monitorizeze și să îmbunătățească continuu activitatea de asistare a pacienților și familiilor acestora R.Î.3.5. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea obiectivelor de management pentru un pacient din îngrijiri paliative pe parcursul traiectoriei bolii, de la îmbunătățirea calității vieții până la oferirea de confort și o moarte demnă; CP4. Dezvoltarea capacității de comunicare și interrelaționare evidențiate prin eficiența schimbului informațional, suportului emoțional, muncii în echipă, procesului de luare a deciziilor, într-un model de îngrijire medicală integrativă R.Î.4.1. Studentul recunoaște importanței abilităților de comunicare în practica medicală și depunerea eforturilor pentru a le îmbunătăți în mod constant; R.Î.4.4. Studentul demonstrează o muncă riguroasă, eficientă și responsabilă și identifica rolurile proprii și responsabilitățile într-o echipă interdisciplinară specializată în îngrijiri paliative; R.Î.4.5. Studentul aplică tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei; R.Î.4.6. Studentul gestionează și valorifică resursele umane din echipă interdisciplinară de îngrijiri paliative în proiectarea și monitorizarea planului de management interdisciplinar; R.Î.4.7. Studentul înțelege impactului muncii zilnice în îngrijiri paliative asupra propriei bunăstări și importanța auto-îngrijirii și solicitarea ajutorului și sprijinului în contextul muncii în echipă. CP5. Identificarea metodelor și strategiilor optime de evaluare holistică a pacientului și familiei acestuia inclusiv impactul bolii asupra calității vieții acestora R.Î.5.4. Studentul monitorizează continuu implementarea planului de management interdisciplinar.
-------------------------	---

Competențe transversale	CT2 Dezvoltarea capacității de management și leadership
	R.Î. 2.1. Studentul cunoaște și înțelege conceptele, teoriile, paradigmele și metodologiile utilizate de leadership și management;
	R.Î.2.2. Studentul analizează și interpretează corect fenomenele specifice leadershipului și particularităților utilizării instrumentelor de management în domeniul îngrijirilor paliative;
	R.Î.2.3. Studentul implementează utilizarea cost eficientă a resurselor în oferirea serviciilor de îngrijiri paliative;
	R.Î.2.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;
	R.Î.2.5. Studentul demonstrează capacitatea de a elabora programe curriculare în vederea dezvoltării unor programe educaționale sau servicii de îngrijiri paliative în diverse locații;
	R.Î.2.6. Studentul utilizează criteriile calitative ale managementului de proiect;
	R.Î.2.7. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea și valorizarea strategiilor de promovare a schimbărilor și inovațiilor în cadrul unei organizații;
	R.Î.2.8. Studentul dezvoltă instrumente de marketing și audit în domeniul sanitar.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Asigurarea informațiilor teoretice și practice necesare dezvoltării și managementului unui serviciu de îngrijiri paliative pornind de la planificare strategică până la elemente de leadership
7.2 Obiectivele specifice	La sfârșitul cursului participanții vor fi capabili să • Descrie diversele tipuri de servicii de îngrijiri paliative • Evalueze local, regional, național nevoile de îngrijire paliativă • Aplice standardele diferențiate în funcție de tipul de servicii de îngrijiri paliative • Intocmească un plan strategic pentru dezvoltarea de novo a unui serviciu de ÎP • Explice rolul membrilor echipei și etapele de dezvoltare a echipei Recunoască propriile abilități de lideri și să explice rolul liderului pe parcursul evoluției unei organizații • Să utilizeze documentația specifică îngrijirii paliative

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1.Istoric și situația actuală a ÎP în România și la nivel mondial	Expunere, conversație euristica, lucru în grup, dezbateri, studii de caz	4	
2.Tipuri de servicii de ÎP, beneficiari, avantaje și dezavantaje		2	
3.Evaluarea nevoilor de ÎP		4	
4.Dezvoltarea, coordonarea și continuitatea serviciilor de ÎP		2	
5.Standarde de calitate în ÎP		4	
6.Echipa multidisciplinară (membri, roluri, funcționarea, gestionarea schimbării și a conflictului)		4	
7.Liderul și abilitatea de a conduce serviciile de ÎP		4	
8.Planificare strategică (viziune, misiune, plan de acțiune, resurse)		4	
Bibliografie obligatorie			
1. Suportul de curs			
2. Moșoiu Daniela, Evaluarea nevoilor de îngrijiri paliative în Republica Moldova, Trigraf-Tipar, Chișinău, 2007			
3. Hospice "Casa Speranței", ANIP, NHPCO, Standarde Naționale în Îngrijirea Paliativă, Editia I 2002			

4. ANMCS Standarde nationale de calitate in unitati cu paturi vizand ingrijiri paliative -2013

Bibliografie facultativă

1. Kouser and Posner, The Leadership Challenge, Jossey-Bass, San Francisco, 2007
2. <http://www.nhpco.org/i4a/pages/index.cfm?pageid=5218>
3. Clark David & Wright Michel, Transition in End of Life Care-Hospice and related developments in Eastern Europe and Central Asia, Open University Press, UK; 2003
4. Higginson, Irene, Clinical Audit in Palliative Care, Radcliffe Medical Press, UK, 1993
5. Help the Hospices, Ensuring an effective Board; 2007
6. Help the Hospices, User involvement on hospice boards; 2006
7. Help the Hospices, A guide to recruiting hospice trustees; 2006
8. Help the Hospices, Key messages for World Hospice and Palliative Care Day with Voices for Hospices; 2009
9. Help the Hospices, Working Effectively in Partnerships, 2007
10. EAPC Taskforce for palliative care in children, Palliative care for infants, children and young people; 2009
11. EAPC, White Paper on standards and norms for hospice and palliative care in Europe: part 1; 2009
12. PalliativeCare-Cancer Control Knowledge into Action-WHO Guide for Effective Programmes, World Health Organization, 2007
13. White Paper on standards and norms for hospice and palliative care in Europe: Recommendations from the
14. WHO Planning and implementing palliative care services: a guide for programme managers
<http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/250584/9789241565417-eng.pdf;jsessionid=461E5817F0A6643F44D224E2603F256E?sequence=1>
15. The Lancet Commission on Palliative Care and Pain Relief—findings, recommendations, and future directions
[https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X\(18\)30082-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(18)30082-2/fulltext)
 - a. [109X\(18\)30082-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(18)30082-2/fulltext)
16. Quality of Death Index Report, <http://graphics.eiu.com/upload/eb/qualityofdeath.pdf>
17. Global Atlas of Palliative Care at the end of life,
http://www.who.int/nmh/Global_Atlas_of_Palliative_Care.pdf
18. HSE PRIMARY CARE DIVISION 2017 Palliative Care Services –Three year development framework (2017- 2019) <http://www.lenus.ie/hse/bitstream/10147/622650/1/palliative-care-services-development-framework.pdf>
19. Dreier, L., Nabarro, D., & Nelson, J. (2019). *Systems leadership for sustainable development: Strategies for achieving system change*. CR Initiative at Harvard Kennedy School. <https://www.hks.harvard.edu/sites/default/files/centers/mrcbg/files/Systems%20Leadership.pdf>.
20. Williams P. (with Jim Denney) Leadership Excellence: The Seven Sides of Leadership for the 21st Century, 2018

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
1, Observarea, organizarea și funcționarea serviciilor de ÎP	Analize servicii existente, în management, Discutii ar	4	
1.1 Îngrijiri la domiciliu	prezentari cazuri,		
1.2 Unitate cu paturi	evaluări și stabiliri planuri		
1.3 Ambulatoriu de IP	servicii, dezvoltare planuri strate		
1.4 Centrul de zi			
2. Indicatori de calitate		4	
3. Instrumente în management :		2	
negocierea,		2	
delegarea,		2	
feedbackul,		2	
aprecierea performanțelor personalului			

4. Documentația în ÎP		2	
5. Procesul de bugetare		4	
5. Dezvoltare planuri strategice _ analiza situationala si stakeholder		4	
6. Dezvoltare planuri strategice _ viziune, misiune, valori, scop, obiective, resurse umane si materiale		4	
Bibliografie obligatorie 1. Suportul de seminar 2. Moșoiu Daniela, Evaluarea necesității de îngrijiri paliative în Republica Moldova, Trigraf-Tipar, Chișinău, 2007 3. Hospice "Casa Speranței", ANIP, NHPCO, Standarde Naționale în Îngrijirea Paliativă, Editia I 2002 Bibliografie facultativă 1. Kousser and Posner, The Leadership Challenge, Jossey-Bass, San Francisco, 2007 2. http://www.nhpc.org/i4a/pages/index.cfm?pageid=5218 3. Clark David & Wright Michel, Transition in End of Life Care-Hospice and related developments in Eastern Europe and Central Asia, Open University Press, UK; 2003 4. Higginson, Irene, Clinical Audit in Palliative Care, Radcliffe Medical Press, UK, 1993 5. Help the Hospices, Ensuring an effective Board; 2007 6. Help the Hospices, User involvement on hospice boards; 2006 7. Help the Hospices, A guide to recruiting hospice trustees; 2006 8. Help the Hospices, Key messages for World Hospice and Palliative Care Day with Voices for Hospices; 2009 9. Help the Hospices, Working Effectively in Partnerships, 2007 10. EAPC Taskforce for palliative care in children, Palliative care for infants, children and young people; 2009 11. EAPC, White Paper on standards and norms for hospice and palliative care in Europe: part 1; 2009 12. PalliativeCare-Cancer Control Knowledge into Action-WHO Guide for Effective Programmes, World Health Organization, 2007 13. Quality of Death Index Report, http://graphics.eiu.com/upload/eb/qualityofdeath.pdf 14. Finn L, Green AR, Malhotra S.- Oncology and Palliative Medicine: Providing Comprehensive Care for Patients With Cancer. Ochsner J. 2017 Winter;17(4):393-397 15. Dreier, L., Nabarro, D., & Nelson, J. (2019). <i>Systems leadership for sustainable development: Strategies for achieving system change</i>. CR Initiative at Harvard Kennedy School. https://www.hks.harvard.edu/sites/default/files/centers/mrcbg/files/Systems%20Leadership.pdf. 16. Williams P. (with Jim Denney) Leadership Excellence: The Seven Sides of Leadership for the 21st Century, 2018			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști cu înaltă calificare în domeniul îngrijirilor paliative, fiind un program reglementat sectorial se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil, în vederea înțelegerii corelațiilor dintre patologii cronice progresive, manifestărilor unor atitudini responsabile față de impactul bolilor ne transmisibile în societate, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.	
---	--

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
-------------------	---------------------------	-------------------------	------------------------------

10.4 Curs		Examen scris	40%
	Prezenta		20%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect		Examen scris	40%
10.6 Standard minim de performanță			
• Utilizează corect documentația specifică îngrijirii paliative • Descrie stadiile dezvoltării unui lider în modelul transformational și argumentează propriul sau stadiu de dezvoltare ca lider • Precizează 5 avantaje și 2 dezavantaje în oferirea serviciilor de IP în diverse locații • Efectuează analiză de stakeholderi • Explică standarde de calitate pentru serviciile de IP în unități cu parturi ce țin de structura, personal și proces			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță		
Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE, Director de departament
Prof. dr. med. Daniela Moșoiu Titular de curs	SL As. Med. Dr. Nicoleta Mitrea Titular de seminar/ laborator/ proiect

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DD** (disciplină din domeniu)/ **DS** (disciplină de specialitate)/ **DC** (disciplină complementară) - pentru nivelul de licență; **DAP** (disciplină de aprofundare)/ **DSI** (disciplină de sinteză)/ **DCA** (disciplină de cunoaștere avansată) - pentru nivelul de masterat;

⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DI** (disciplină obligatorie)/ **DO** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);

⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii	MASTERAT
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MEDICINĂ
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Strategii de marketing medical							
2.2 Titularul activităților de curs	Conf.dr. Marius BĂLĂȘESCU							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Conf.dr. Marius BĂLĂȘESCU							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DS
							Obligativitate ⁴⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	1	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/ laborator/ proiect	
3.4 Total ore din planul de învățământ	14	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități.....					-
3.7 Total ore de activitate a studentului	111				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Economice (noțiuni fundamentale) - Cultură civică - Biotică
4.2 de competențe	- Identificarea tendințelor de integrare și globalizare, specifice dinamicii economice actuale. - Utilizarea conceptelor specifice științelor sociale - Abilități de comunicarea a noțiunilor de bază - Interpretarea și evaluarea critică și constructivă a rezultatelor c ercetării

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Suport multimedia
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Suport multimedia

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	CPI. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.1. Studentul descrie și discută critic evoluția, filozofia și practiciile îngrijirii paliative; R.Î.1.2. Studentul analizează tipurile și integrarea serviciilor de îngrijiri paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor; R.Î.1.3. Studentul discută impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; R.Î.1.4. Studentul analizează și interpretează corect provocărilor la sfârșitul vieții pentru pacienții cu boli cronice și familiile acestora; R.Î.1.5. Studentul utilizează cunoștințele acumulate pentru promovarea eficientă a domeniului îngrijirii paliative.
Competențe transversale	CT1 Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î.1.7. Absolventul demonstrează capacitatea de a asigura aDStarea și valorizarea strategiilor de promovare a schimbărilor și inovațiilor în cadrul unei organizații; R.Î.1.8. Absolventul dezvoltă instrumente de marketing și audit în domeniul sanitar.

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul urmărește dobândirea de cunoștințe specifice în domeniul marketingului medical, prin însușirea de metode, deprinderi și capacități care să permită posibilitatea autoinstruirii în acest domeniu. Creează competențe în domeniile cu care interferează și determină masteranzii să se autoperfecționeze, prin contactul permanent cu literatura de specialitate.
7.2 Obiectivele specifice	Competențe de natură cognitivă: - cunoașterea și înțelegerea particularităților specifice marketingului medical - cunoașterea și înțelegerea strategiilor concurențiale și relaționale - înțelegerea și utilizarea strategiilor specifice componentelor mixului de marketing medical - înțelegerea și utilizarea sistemului informațional de marketing - cunoașterea și utilizarea instrumentelor specifice mediului online De asemenea, prin parcurgerea acestei discipline, masteranzii vor dobândi acele competențe de natură funcțională care le vor permite fundamentarea bugetelor pentru activitățile de marketing specifice. Competențe de specialitate: - cunoașterea comportamentelor de sănătate - evaluarea factorilor care influențează evoluția organizațiilor medicale - analiza relațiilor dintre consumatorii de servicii medicale și ofertanții existenți. Abilități cognitive specifice: - planificarea, conceperea, obținerea și comunicarea unui volum substanțial de informații dobândite prin învățare independentă, ca urmare a utilizării celor mai adecvate mijloace - demonstrarea aptitudinilor manageriale și a cunoștințelor practice - demonstrarea competențelor necesare derulării proiectelor de cercetare științifică.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr de ore	Obs.
Marketingul medical- specializarea a marketingului	Prelegere, conversație euristică, studii de caz	2	
Mediul de marketing specific entităților medicale	Prelegere, conversație euristică, studii de caz	2	
Particularități ale mixului de marketing în domeniul medical	Prelegere, conversație euristică, studii de caz	2	
Strategii și programe de marketing medical	Prelegere, conversație euristică, studii de caz	4	
Rolul mediului online și al rețelelor sociale în elaborarea unor strategii de marketing eficiente	Prelegere, conversație euristică, studii de caz	2	

Marketingul medical- specializarea a marketingului	Prelegere, conversație euristică, studii de caz	2	
Bibliografie obligatorie • Bălășescu M, Bălășescu S – Note de curs, 2023, accesibile e-learning • Bălășescu, M., Popescu, A., Bălășescu, S. - <i>Marketingul și managementul firmei de comerț cu amănuntul</i>, Ed. Universitară, București, 2024			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul conține o serie de noțiuni utilizate în înțelegerea sănătății, astfel încât acestea să poată să asigure o pregătire adecvată, în conformitate cu așteptările societății.

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare armonizării cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor, cât și ale asociațiilor de profil.

Conținutul disciplinei este coroborat cu cerințele specifice de pe piața muncii din UE și din România, Vezi COR.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluarea cunoștințelor	Examen scris	80%
	Prezență, spontaneitate, receptivitate, participativitate.	Evaluare continuă pe parcursul semestrului	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Prin parcurgerea acestei discipline, studenții vor dobândi acele competențe de natură funcțională (deprinderi sau capacități de utilizare a cunoștințelor într-o situație de muncă dată) care le vor permite fundamentarea bugetului pentru activitatea de marketing. obținerea notei 5 la examenul scris este obligatorie pentru promovarea examenului)			

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10.09.2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10.09.2025

Prof.dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof.dr. med. Marius Irimie Director de departament
Conf.dr. Marius BĂLĂȘESCU, Titular de curs	Conf.dr. Marius BĂLĂȘESCU, Titular de seminar/ laborator

Notă:

- 1) Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- 2) Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- 3) Regimul disciplinei (conținut) - DF (disciplină fundamentală)/ DS (disciplină de specializare)/ DC (disciplină complementară) - pentru nivelul de masterat;
- 4) Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DOB (disciplină obligatorie)/ DOP (disciplină opțională)/ DFA (disciplină facultativă);
- 5) Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ¹⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Bioetică și legislația sistemelor de sănătate. Etică și integritate academică							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. med. Liliana Rogoza Prof. dr. Ioana Nicolae							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof. dr. Ioana Nicolae							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	DC
							Obligativitate ³⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					48
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					38
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					48
Tutoriat					
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	138				
3.8 Total ore pe semestru	180				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Bioetică și deontologie - Științe socio-comportamentale
4.2 de competențe	- Descrierea conceptelor, teoriilor, și noțiunilor fundamentale care influențează sau/și determină starea de sănătate a unei colectivități definite - Interpretarea și evaluarea critică și constructivă a rezultatelor cercetării

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	suport multimedia, acces internet
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	suport multimedia, acces internet

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	CP2. Conștientizarea contextului socio-medical în care se dezvoltă serviciile de îngrijiri paliative și particularitățile paliativei în diferite patologii R.Î. 2.1. Studentul înțelege procesul politic și strategia care stă la baza dezvoltării și desfășurării activității serviciilor de îngrijiri paliative în diverse locații; R.Î. 2.2. Studentul identifică modele de bună practică de îngrijiri paliative la nivel național,
-------------------------	---

	european și mondial; R.Î. 2.3. Studentul cunoaște particularitățile îngrijiri paliative în diverse patologii și implementarea serviciilor de îngrijiri paliative de bază și specializate aDState; R.Î. 2.4. Studentul oferă consiliere în dezvoltarea serviciilor de îngrijiri paliative valorificând metodologia analizei de nevoi, diferitele modele de design organizațional; R.Î. 2.5. Studentul dezbate critic rolul îngrijirii paliative ca drept uman fundamental.
Competențe transversale	CT1.RÎ.1. Studentul evaluează critic credibilitatea și fiabilitatea informațiilor înainte de a le utiliza CT2.RÎ.1. Studenții vor avea capacitatea de utilizare eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date etc.) atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalizarea disciplinei studentul(a) va fi capabil(ă) să fie capabil să își însușească o atitudine etico-morală adecvată pe baza exemplelor oferite de dezvoltarea socio-istorică a omenirii, care să modeleze comportamentul individual și să creeze o scară reală de valori
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea disciplinei studentul(a) va fi capabil(ă): - să contribuie la dezvoltarea personalității; - să își însușească un sistem de valori adevărate; - să își creeze abilitățile necesare pentru a comunica cu ceilalți; - să își dezvolte capacitatea de a înțelege situația socio-culturală și mentalitățile epocii - să își dezvolte capacitatea de a aplica, rezolva, construi, elabora noțiuni și concepte medicale - să fie capabil să integreze cunoștințele de la celelalte discipline generale - să fie capabil să înțeleagă acțiunile din domeniul socio-cultural și politic, pentru a putea emite în viitor mesaje personale - să aplice principiile de etică a cercetării și integritate academică în proiectarea și desfășurarea unei lucrări de cercetare

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr ore	Obs.
1. Dreptul medical în România – definiția acestuia, scopul și principiile dreptului medical, normele juridice interne și internaționale aplicabile.	Conversație euristică, Explicația, Problematizarea, Brainstorming-ul	2 ore	
2. Răspunderea civilă medicală – noțiune, principii și funcții. Răspunderea civilă a medicului – condițiile generale ale răspunderii medicului	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
3. Condițiile speciale ale antrenării răspunderii civile medicale.	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
4. Cauzele care exclud răspunderea civilă a personalului medical – care înlătură caracterul ilicit dar și cele care înlătură vinovăția.	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
5. Acțiunea în justiție pentru acordarea de despăgubiri	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
6. Procedura de determinare a cazurilor de malpraxis	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
7. Răspunderea medicală penală.	Conversație euristică, Explicația, Problematizarea, Brainstorming-ul	2 ore	
8. Malpraxisul medical – problemă majoră de deontologie medicală	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
9. Etica alocării resurselor în sistemul de sănătate din România	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
10. Aspecte etice specifice ale informării în sănătatea publică	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	

11. Comitetele de etică medicală – rolul lor în societatea contemporană	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
12. Particularitățile cercetărilor clinice cu diferite grupuri de pacienți: aspecte etice	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
13. Atitudinea bioetică față de bolnavii cu patologie transmisibilă (HIV; Ebola, TBC, etc)	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
14. Dileme etice în caz de calamitate	Conversație euristică, Explicația, Brainstorming-ul Studii de caz	2 ore	
Bibliografie obligatorie: 1. Rogozea L – note de curs, 2023, disponibile e-learning 2. Nicolae I – note de curs, 2023, disponibile e-learning 3. Rogozea L – Etică și deontologie medicală, vol 1, Ed. Universității Transilvania, 2006 4. Legislație – Codul civil, Codul penal, Legea nr.95/2006 republicată, Legea nr.46/2003 republicată, jurisprudență națională și internațională Bibliografie selectivă: 1. Andreescu M, Andrei T.T – Bioetica și deontologie medicală – Editura: Hamangiu, 2023 2. Toader E – Riscul pentru malpraxis în actul medical, Editura „Gr. T. Popa” Iași, 2017 3. Amarakone K., Panesar S. – Ethics and Human Science – Ed. Elsevier, 2006 4. Beauchamp TL, Childress JF – Principles of Biomedical ethics, New York, Oxford University Press, 1989 5. Scripcaru G., Ciuca A, Astarastoiaie V., Scripcaru C. – Bioetica, științele vieții și drepturile omului, Ed. Polirom, Iași, 1998 6. Năsui A.G – Malpraxisul medical. Particularitățile răspunderii civile medicale. Jurisprudență internă relevantă. Malpraxisul profesiilor liberale, ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Universul Juridic, București, 2024			
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Nr ore	Obs.
1. Căile de stingere a raportului juridic obligațional de răspundere civilă medicală a. concilierea	Demonstrația, Brainstorming-ul, PBL, TBL	2 ore	
2. Căile de stingere a raportului juridic obligațional de răspundere civilă medicală b. clauza penala c. acțiunea în justiție	Demonstrație, Brainstorming-ul,	2 ore	
3. Procedura de determinare a cazurilor de malpraxis a. reglementare și natura juridică b. reguli de procedură	Studiul de caz, Brainstorming-ul, PBL, TBL	2 ore	
4. Conduita etică în cercetare. Fabricarea și falsificarea datelor de cerceta	Studiul de caz, Brainstorming-ul, PBL, TBL	2 ore	
5. Surse și referințe. Dreptul de proprietate intelectuală. Plagiat și integritate	Studiul de caz, Brainstorming-ul, PBL, TBL	2 ore	
6. Principii de bună practică în cercetarea științifică și activitatea academică	Studiul de caz, Brainstorming-ul, PBL, TBL	2 ore	
7. Aplicarea principiilor eticii și integrității academice în elaborarea lucrării de disertație	Aplicații practice, Brainstorming-ul	2 ore	
Bibliografie obligatorie: 1. Rogozea L – note de curs, 2023, disponibile e-learning 2. Nicolae I – note de curs, 2023, disponibile e-learning 3. Rogozea L – Etică și deontologie medicală, vol 1, Ed. Universității Transilvania, 2006 4. Legislație – Codul civil, Codul penal, Legea nr.95/2006 republicată, Legea nr.46/2003 republicată, jurisprudență națională și internațională Bibliografie selectivă:			

1. Andreescu M, Andrei T.T – Bioetica și deontologie medicală – Editura: Hamangiu, 2023
2. Toader E – Riscul pentru malpraxis în actul medical, Editura „Gr. T. Popa” Iași, 2017
3. Amarakone K., Panesar S. – Ethics and Human Science – Ed. Elsevier, 2006
4. Beauchamp TL, Childress JF – Principles of Biomedical ethics, New York, Oxford University Press, 1989
5. Scripcaru G., Ciuca A, Astarastoaie V., Scripcaru C. – Bioetica, științele vieții și drepturile omului, Ed. Polirom, Iași, 1998
1. Năsui A.G – Malpraxisul medical. Particularitățile răspunderii civile medicale. Jurisprudență internă relevantă. Malpraxisul profesilor liberale, ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Universul Juridic, București, 2024

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul conține o serie de noțiuni utilizabile în înțelegerea sănătății, astfel încât acestea să poată să asigure o pregătire adecvată, în conformitate cu așteptările societății.

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare armonizării cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil. Conținutul disciplinei este coroborat cu cerințele specifice de pe piața muncii din UE și din România, vezi COR

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Verificare	• pe bază de portofoliu conținând referate din domeniul bioeticii și a legislației medicale	90%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect		• implicarea în activitățile de curs și seminar din timpul semestrului	10%
10.6 Standard minim de performanță			
• Realizarea unui portofoliu conținând referate din domeniul bioeticii și a legislației medicale • Cerințe minime: realizarea minimală a tuturor elementelor din portofoliu			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Decan Profesor. dr. med. Marius Alexandru MOGA ,	Director de departament Prof. dr. med. Lorena DIMA,
---	--

Titularul curs Prof. dr. med. Liliana Rogozea Prof. dr. Ioana Nicolae Conf. dr. Roxana Matefi	Titularul activităților aplicative Prof. dr.med. Lorena Dima Prof. dr. Ioana Nicolae Şef lucr. dr. Georgeta Bianca Spîrchez
--	--

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală) / DS (disciplină de specializare)/ DC (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DOB (disciplină obligatorie)/ DOP (disciplină opțională)/ DFac (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

METODE NEFARMACOLOGICE DE MANAGEMENT AL SIMPTOMELOR

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	DE MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Metode nefarmacologice de management al simptomelor							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. med. Alina Mihaela PASCU							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	-							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DS
							Obligativitate ⁴⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	1	din care: 3.2 curs	1	3.3 lucrări practice	-
3.4 Total ore din planul de învățământ	14	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	-
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					39
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	97				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Conceptul de medicină paliativă • Conceptul de abordare holistică, integrativă a pacientului cu boală cronică progresivă • Fiziopatologia durerii și a simptomelor din bolile cronice progresive cu prognostic limitat (oncologice și non-oncologice)
4.2 de competențe	• Capacitatea de a analiza critic o situație clinică dată

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• suport multimedia, acces internet, tablă/flipchart
-------------------------------	--

5.2 de desfășurare a lucrărilor practice	suport multimedia, acces internet, tabla/flipchart
--	--

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	CP1. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.3. Studentul recunoaște impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; R.Î.1.4. Studentul analizează și interpretează corect provocărilor la sfârșitul vieții pentru pacienții cu boli cronice și familiile acestora; CP3. Demonstrarea capacității de a oferi o îngrijire eficientă și cu compasiune bazată pe dovezi științifice cu scopul de maximiza calitatea vieții pacienților cu boli amenințătoare de viață și familiilor acestora inclusiv să evalueze, monitorizeze și să îmbunătățească continuu activitatea de asistare a pacienților și familiilor acestora R.Î.3.1. Studentul înțelege complexitatea gestionării durerii în îngrijirea paliativă și importanța combinării tratamentului non-farmacologic cu tratamentul farmacologic care prescrie medicamente pentru durere și co-analgezice bazate pe farmacocinetica medicamentelor; R.Î.3.2. Studentul aplică legislația țării privind utilizarea opioidelor și dovedește capacitate de analiză a miturilor privind utilizarea opioidelor; R.Î.3.3. Studentul evaluează comprehensiv și gestionează simptomele la pacienții din îngrijirea paliativă utilizând cele mai actuale și relevante protocoale clinice; R.Î.3.4. Studentul recunoaște și asigură gestionarea în timp util a urgențelor în îngrijirea paliativă; R.Î.3.5. Studentul demonstrează capacitatea de a asigura adaptarea obiectivelor de management pentru un pacient din îngrijiri paliative pe parcursul traiectoriei bolii, de la îmbunătățirea calității vieții până la oferirea de confort și o moarte demnă; R.Î.3.6. Studentul acceptă faptul ca îngrijirea unui pacient care moare este parte integrantă a îngrijirii paliative, gestionează pacientul în stare terminală și oferă suport familiei inclusiv în perioada de doliu. CP5. Identificarea metodelor și strategiilor optime de evaluare holistică a pacientului și familiei acestuia inclusiv impactul bolii asupra calității vieții acestora R.Î.5.1. Studentul cunoaște modalitățile și particularităților instrumentelor utilizate în evaluare holistică a pacientului cu nevoi de îngrijire paliative și a familiei acestuia; R.Î.5.2. Studentul aplică competențele clinice de evaluare completă a durerii ca experiență multidimensională cu formularea diagnosticul comprehensiv al durerii; R.Î.5.3. Studentul aplică principiile evaluării, diagnosticării și tratamentului simptomelor în îngrijirile paliative cu dezvoltarea planului de management interdisciplinar; R.Î.5.4. Studentul monitorizează continuu implementarea planului de management interdisciplinar.
Competențe transversale	CT1. Dezvoltarea capacităților de cercetare științifică R.Î.1.1. Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; R.Î.1.2. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.1.3. Studentul inițiază și derulează activități de cercetare științifică și formativă pentru a avansa în domeniul îngrijirilor paliative; R.Î.1.4. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional și de intervenție strategică.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalizarea studiului disciplinei studentul(a) va fi capabil(ă): să cunoască principalele metode alternative, complementare de intervenție terapeutică în controlul principalelor simptome din bolile cronice progresive
---------------------------------------	--

	• să își dezvolte capacitatea de a aplica personalizat terapiile complementare specifice în schema terapeutică, în vederea unei abordări terapeutice integrative a pacienților cu boli cronice progresive
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea studiului disciplinei studentul(a) va fi capabil(ă): • să cunoască mecanismele fiziopatologice de producere a simptomelor în bolile cronice progresive • să cunoască mecanismele de intervenție și teoriile pe care se bazează aplicarea unor terapii alternative • să cunoască indicațiile, principiile, tehnica efectuării și pregătirea pacientului pentru metodele terapeutice nonfarmacologice • să cunoască beneficiile, dar și limitele metodelor terapeutice complementare

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1. Definiția și încadrarea terapiei non-farmacologice, integrative și complementare în tratamentul suportiv al pacienților cu boli cronice progresive. Metode non-farmacologice de terapie a durerii – 1. Acceptarea durerii. Abordarea personalizată a pacientului cu durere acută/cronică.	Expunere, prelegere, demonstrație, conversație euristică, studii de caz, dezbateri, problematizarea, vizionare de materiale demonstrative didactice, lucrul în grup, joc de roluri, interactivitate	2 ore	
2. Metode non-farmacologice de modulare a durerii – 2. Neurostimularea: <i>Transcutaneous electrical nerve stimulation</i> (TENS), acupunctura, electropunctura, moxibustia, presopunctura/reflexoterapia.	Expunere, prelegere, demonstrație, conversație euristică, studii de caz, dezbateri, problematizarea, vizionare de materiale demonstrative didactice, lucrul în grup, joc de roluri, interactivitate	2 ore	
3. Metode non-farmacologice de modulare a durerii – 3. Alte terapii complementare: Nutraceutice. Homeopatia. Laseri. Magneți. Proloterapia.	Expunere, prelegere, demonstrație, conversație euristică, studii de caz, dezbateri, problematizarea, vizionare de materiale demonstrative didactice, lucrul în grup, joc de roluri, interactivitate	2 ore	
4. Tratamentul non-farmacologic al simptomelor digestive.	Expunere, prelegere, demonstrație, conversație euristică, studii de caz, dezbateri, problematizarea, vizionare de materiale demonstrative didactice, lucrul în grup, joc de roluri, interactivitate	2 ore	

	interactivitate		
5. Metode complementare de tratament al anxietății, insomniei, fatigabilității, depresiei/tulburărilor de dispoziție, delirului. Intervenții complementare în limfedem, neuropatie.	Expunere,prelegere, demonstrație, conversa ie euristică, studii de caz, dezbateră, problematizarea, vizionare de materiale demonstrative didactice, lucrul în grup, joc de roluri, interactivitate	2 ore	
6. Terapii alternative in anorexie, cașexie, deshidratare. Educația pacientului și familiei.	Expunere,prelegere, demonstrație, conversa ie euristică, studii de caz, dezbateră, problematizarea, vizionare de materiale demonstrative didactice, lucrul în grup, joc de roluri, interactivitate	2 ore	
7. Intervenții non-farmacologice în dispnee. Abordări și considerente psihosociale și culturale în îngrijirea paliativă.	Expunere,prelegere, demonstrație, conversa ie euristică, studii de caz, dezbateră, problematizarea, vizionare de materiale demonstrative didactice, lucrul în grup, joc de roluri, interactivitate	2 ore	

Bibliografie obligatorie

1. Suportul de curs

Bibliografie facultativă

1. Yennurajalingam S., Bruera E. (eds.). Oxford American Handbook of Hospice and Palliative Medicine and Supportive Care. Second Edition. Oxford University Press, 2016.
2. Watson M., Lucas C., Hoy A., Wells J.(eds.). Oxford Handbook of Palliative Care. Second Edition. Oxford University Press, 2009.
3. Greenlee H., DuPont-Reyes M.J., Balneaves L.G., Carlson L.E., Cohen M.R., Deng G., Johnson J.A., Mumber M., Seely D., Zick S.M., Boyce L.M., Tripathy D. Clinical practice guidelines on the evidence-based use of integrative therapies during and after breast cancer treatment. CA Cancer J Clin. 2017; 67: 194-232.
4. Stanford Health Care. Management of Pain without Medication. <https://stanfordhealthcare.org/medical-conditions/pain/pain/treatments/non-pharmacological-pain-management.html>
5. Practical Pain Management – PPM. Pain Treatments. <https://www.practicalpainmanagement.com/treatments>
6. Nonpharmacologic Management of Pain in Adults and Children. University of Florida College of Medicine - Jacksonville, Department of Emergency Medicine. Pain Assessment and Management Initiative (PAMI): A Patient Safety Project, [date retrieved]. Retrieved from <http://pami.emergency.med.jax.ufl.edu>
7. Practical Pain Management – PPM. Pain Treatments. <https://www.practicalpainmanagement.com/treatments>
8. Nonpharmacologic Management of Pain in Adults and Children. University of Florida College of Medicine -

Jacksonville, Department of Emergency Medicine. Pain Assessment and Management Initiative (PAMI): A Patient Safety Project, [date retrieved]. Retrieved from <http://pami.emergency.med.jax.ufl.edu>

9. Pak S.C., Micalos P.S., Maria S.J., Lord B. Nonpharmacological interventions for pain management in paramedicine and the emergency setting: a review of the literature. Evidence-based complementary and alternative medicine. 2015; article ID 873039, 8 pages. <http://dx.doi.org/10.1155/2015/873039>
<https://www.hindawi.com/journals/ecam/2015/873039/>
10. AromaTouch Hand Technique. <https://vimeo.com/112757869>
11. Guided Imagery / Guided Meditation. <https://www.healthjourneys.com/guided-imagery-101>
12. Visualization and Guided Imagery. <https://www.uhcl.edu/counseling-services/resources/visualization>

8.2 Lucrări practice	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
Metode non-farmacologice de modulare a durerii Puterea cuvintelor – valoarea limbajului în alinarea experienței durerii. Educația și condiționarea psihologică: biofeedback-ul, terapia cognitiv-comportamentală, managementul stresului.		4 ore	
Metode non-farmacologice de modulare a durerii Terapia psihosocială: consilierea individuală, familială, de grup. Hipnoza: imaginația, distragerea, relaxarea/imaginația ghidată.		2 ore	
Metode non-farmacologice de modulare a durerii Comfort-terapia: poziționarea, masajul și manipularea fizică/atingerea terapeutică, aquaterapia, detensionarea, tonifierea, aplicații rece/cald, compania, terapia prin artă (meloterapia, drama-terapia), aromoterapia, chiropractia, terapia osteopată, kinesiotaping. Reabilitarea: exercițiul fizic, terapia ocupațională, terapia fizică.		4 ore	
Metode intervenționale de terapie a durerii: ablații, injecții, pompe.		4 ore	
Bibliografie obligatorie 1. Suportul instruire seminar			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul conține o serie de noțiuni utilizabile în alegerea sănătății, astfel încât acestea să poată să asigure o pregătire adecvată, în conformitate cu așteptările societății

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea deprinderilor specifice îngrijirilor paliative, fiind un program reglementat național se realizează armonizarea cu așteptările la nivel național, dar și internațional, atât ale angajatorilor cât și

ale asociațiilor de profil.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințe teoretice	Examen	90%
	Cunoștințe practice		
10.5 Lucrări practice	Evaluare pe parcurs	Oral	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoștințe minimale pentru nota 5 Cunoașterea definițiilor și conceptelor fundamentale de terapie non-farmacologică în controlul simptomelor pacienților cu boli cronice progresive, a mecanismelor de intervenție, capacitatea de a aplica specific metodele de terapie alternativă și complementară în situații clinice concrete, de a integra aceste metode pentru abordarea complexă, integrativă a pacienților cu boală cronică progresivă.			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță		
Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Prof. dr. med. Marius Alexandru MOGA, Decan	Prof. dr. med. Marius IRIMIE, Director de departament
Prof. dr. med. Alina Mihaela PASCU, Titular de curs	Prof. dr. med. Alina Mihaela PASCU, Titular de lucrări practice

Notă:

¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);

- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii	MEDICINĂ
1.5 Ciclu de studii ¹⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Activitate de cercetare pentru elaborarea lucrării de disertație							
2.2 Titularul activităților de curs								
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof. dr. Daniela Mosoiu							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	PS
							Obligativitate ³⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	10	din care: 3.2 curs	0	3.3 seminar/ laborator/ proiect	5
3.4 Total ore din planul de învățământ	140	din care: 3.5 curs	0	3.6 seminar/ laborator/ proiect	140
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					118
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					180
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					56
Tutoriat					
Examinări					6
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	360				
3.8 Total ore pe semestru	500				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	20				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Toate disciplinele de specialitate din cadrul masterului
4.2 de competențe	- Translatarea unei probleme din practică clinică a îngrijirilor paliative în întrebare de cercetare - Studiul critic al literaturii de specialitate pe o temă dată - Adaptarea metodei de cercetare la problema ce se dorește a fi cercetată - Capacitate de analiză și sinteză

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Practică clinică în serviciu de îngrijiri paliative, suport multimedia, acces internet acces materiale educaționale online, softuri de cercetare și statistică, baze de date

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	CP6. Dezvoltarea capacităților de cercetare științifică R.Î.6.1. Studentul face aprecierea critică a literaturii de specialitate relevante pentru îngrijiri paliative; R.Î.6.2. Studentul utilizează eficient sursele informaționale și resursele de comunicare și formare profesională asistată atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională; R.Î.6.3. Studentul inițiază și derulează activități de cercetare științifică și formativă pentru a avansa în domeniul îngrijirilor paliative; R.Î.6.4. Studentul demonstrează capacitatea de a evalua, interpreta și aplica rezultatele studiilor științifice din domeniul îngrijirilor paliative în practica curentă și de a disemina rezultatele către diverse grupuri țintă în sens educațional și de intervenție strategică
Competențe transversale	Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î.1.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea competențelor de cercetare științifică și a capacităților de management și leadership necesare pentru integrarea evidențelor științifice în practica îngrijirilor paliative și pentru adoptarea unui comportament profesional etic, responsabil și eficient în activitatea medicală.
7.2 Obiectivele specifice	- Dezvoltarea capacității de a proiecta și structura un protocol de cercetare riguros, specific temei alese pentru disertație, incluzând definirea problemei, formularea ipotezelor, stabilirea metodologiei și a instrumentelor de lucru. - Dobândirea abilității de a integra și respecta principiile și standardele etice specifice cercetării științifice, asigurând protecția participanților, confidențialitatea datelor și conformitatea cu normele instituționale. - Redactarea integrală a lucrării de disertație, prin analiza și interpretarea datelor, formularea concluziilor, argumentarea științifică și prezentarea coerentă, în acord cu cerințele academice de nivel masteral.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr de ore	Obs.
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Nr de ore	Observații
1. Fundamentarea demersului de cercetare și elaborarea protocolului - Rolul cercetării în programele de master și în dezvoltarea domeniului profesional. - Identificarea și formularea problemei de cercetare în îngrijiri paliative. - Tipuri de cercetare (cantitativă, calitativă, mixtă) aplicabile în disertațiile de master. - Formularea scopului, obiectivelor și ipotezelor cercetării. - Variabile și operaționalizare; alegerea designului de cercetare adecvat. - Construcția instrumentelor de colectare a datelor: chestionar, interviu,	Lucru în grupe mici și individual de proiectare a protocolului Exerciții de formulare a ipotezelor Analiza comparativă a modelelor de protocoale Feedback individualizat la draftul protocolului	40 ore	

analiză documentară, observație. - Etapele elaborării protocolului: justificare, metodologie, populație și eșantionare, proceduri de colectare a datelor, tehnici de analiză. - Redactarea structurată a protocolului conform cerințelor academice. - Prezentarea și argumentarea protocolului			
2. Etica cercetării - Procedura de obținere a aprobării etice. - Aspecte specifice cercetării în îngrijiri paliative: vulnerabilitatea participanților, consimțământ informat, onfidențialitate, gestionarea riscurilor. - Integritatea academică: plagiat, autoplagiat, manipularea datelor, citare corectă. - Norme de redactare și raportare etică (COPE, APA, Vancouver, standarde universitare). - Managementul datelor sensibile și protecția datelor cu caracter personal (GDPR).	Analiza studiilor de caz etice Elaborarea documentelor: consimțământ și formular de informare Parcurgerea procesului de obținere a aprobării etice	30 ore	
3. Analiza datelor și metodologia aplicată Principii de colectare, prelucrare și organizare a datelor. Programe de analiză statistică de bază (SPSS/Excel) – descriptiv și inferențial. Metode de analiză calitativă: codificare, tematici, interpretare. Validitate și fidelitate în cercetarea științifică. Interpretarea rezultatelor în raport cu literatura de specialitate. Structurarea capitolului de metodologie în lucrarea de disertație	Exerciții de introducere, codificare și analiză a datelor Simularea procesului de analiză calitativă pe transcrieri Interpretare ghidată a rezultatelor	20 ore	
4. Elaborarea și redactarea lucrării de disertație Structura lucrării de disertație: introducere, fundamentare teoretică, metodologie, rezultate, discuții, concluzii, bibliografie. Strategii de căutare bibliografică în baze de date internaționale (PubMed, Scopus, CINAHL). Reguli de citare și utilizare a software-	Ateliere de redactare pe capitole Analiza critică a drafturilor Pregătirea prezentării orale	50 ore	

ului de referințe (Zotero, Mendeley). Stiluri academice de redactare. Coerență text–tabel–figuri; interpretare și argumentare. Elaborarea concluziilor și recomandărilor.			

Bibliografie obligatorie

Universitatea Transilvania Facultatea de medicina – Ghid de redactare a lucrării de dizertație

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști în domeniul îngrijire paliativă cu înaltă calificare, armonizarea cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor cât și ale asociațiilor de profil, manifestărilor unor atitudini responsabile față de nevoile pacienților cu boli cronice progresive, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10.Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Oral, portofoliu	pe bază de portofoliu rezultat din realizare protocol de cercetare, acord etică lucrare disertație	80%
		implicarea în activitățile de practică din timpul semestrului	20%
10.6 Standard minim de performanță Studentul va fi considerat la standardul minim de performanță dacă, la evaluare, poate: 1) elabora un protocol de cercetare care să conțină toate componentele obligatorii (temă, obiective, ipoteze, metodologie, eșantion, instrumente și plan de analiză); 2) completează corect cel puțin formularul de consimțământ și documentele etice obligatorii; 3) redactează lucrarea de disertație cu structură completă (introducere, fundamentare teoretică, metodologie, analiză și concluzii) și include cel puțin 10 surse științifice relevante; 4) respectă regulile minime de citare și integritate academică;			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Profesor. dr. med. Marius Alexandru MOGA , Decan	Prof. dr. med. Marius Irimie Director de departament
Titular de curs	Prof. dr. Daniela Moșoiu Titular de laborator

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	MEDICINĂ
1.3 Departamentul	SPECIALITĂȚI MEDICALE ȘI CHIRURGICALE
1.4 Domeniul de studii	MEDICINĂ
1.5 Ciclul de studii ¹⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	MANAGEMENTUL ȘI STRATEGIILE ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PRACTICA 2							
2.2 Titularul activităților de curs								
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof. dr. Daniela Mosoiu							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	PS
							Obligativitate ³⁾	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	0	3.3 seminar/ laborator/ proiect	5
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	0	3.6 seminar/ laborator/ proiect	70
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					80
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					56
Tutoriat					
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	180				
3.8 Total ore pe semestru	250				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	10				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Organizarea serviciilor de îngrijire paliativă - Îngrijirea paliativă în boli oncologice și non-oncologice
4.2 de competențe	- Managementul holistic al persoanei - Abordarea suferinței în toate cele 4 dimensiuni: fizică, socială, psihologică și spirituală

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Practica clinică în serviciu de îngrijiri paliative, acces materiale educaționale online

6. Rezultatele învățării preconizate

Competențe profesionale	CP1. Cunoașterea datelor relevante din domeniul biomedical, clinic, și al științelor comportamentale și relaționarea cu practica de hospice și îngrijiri paliative R.Î.1.1. Studentul descrie și discută critic evoluția, filozofia și practiciile îngrijirii paliative; R.Î.1.2. Studentul analizează tipurile și integrarea serviciilor de îngrijiri paliative atât în îngrijirea adulților, cât și a copiilor; R.Î.1.3 Studentul discută impactul bolii asupra funcționării psihologice și sociale a pacienților cu boli cronice și a familiilor acestora; R.Î.1.4. Studentul analizează și interpretează corect provocărilor la sfârșitul vieții pentru pacienții cu boli cronice și familiile acestora; R.Î.1.5. Studentul utilizează cunoștințele acumulate pentru promovarea eficientă a domeniului îngrijirii paliative. CP5. Identificarea metodelor și strategiilor optime de evaluare holistică a pacientului și familiei acestuia inclusiv impactul bolii asupra calității vieții acestora R.Î.5.1. Studentul cunoaște modalitățile și particularităților instrumentelor utilizate în evaluare holistică a pacientului cu nevoi de îngrijire paliative și a familiei acestuia; R.Î.5.2. Studentul aplică competențele clinice de evaluare completă a durerii ca experiență multidimensională cu formularea diagnosticului comprehensiv al durerii; R.Î.5.3. Studentul aplică principiile evaluării, diagnosticării și tratamentului simptomelor în îngrijirile paliative cu dezvoltarea planului de management interdisciplinar; R.Î.5.4. Studentul monitorizează continuu implementarea planului de management interdisciplinar.
Competențe transversale	CT1. Dezvoltarea capacității de management și leadership R.Î. 1.1. Studentul cunoaște și înțelege conceptele, teoriile, paradigmele și metodologiile utilizate de leadership și management; R.Î.1.2. Studentul analizează și interpretează corect fenomenele specifice leadershipului și particularităților utilizării instrumentelor de management în domeniul îngrijirilor paliative; R.Î.2.3. Studentul implementează utilizarea cost eficientă a resurselor în oferirea serviciilor de îngrijiri paliative; R.Î.1.4. Studentul aplică principiile, normele și valorile eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea capacității de a asigura îngrijiri paliative de calitate pacienților adulți și copii cu boli cronice progresive precum și sprijinul familiilor acestora
7.2 Obiectivele specifice	- Evaluarea holistică a pacientului din îngrijiri paliative cu elaborarea planului de management interdisciplinar - Aplicarea intervențiilor specifice de management al durerii și simptomelor la pacientul din îngrijiri paliative - Asistarea pacientului în stare terminală și sprijinul familiei în perioada de doliu

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr de ore	Obs.
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Nr de ore	Observații
1. Participarea la activități de asistare pacienți adulți și copii în servicii de îngrijiri paliative la domiciliu	Observarea practicii clinice, practică supervizată, lucru pe echipe, debriefing	15 ore	
2. Participarea la activități de asistare pacienți adulți și copii în servicii de îngrijiri paliative în unități cu paturi de îngrijiri paliative	Observarea practicii clinice, practică supervizată, lucru pe echipe, debriefing	15 ore	
3. Participarea la activități de asistare pacienți adulți și copii în servicii de îngrijiri paliative în centre de zi de îngrijiri	Observarea practicii clinice, lucru pe echipe, debriefing	15 ore	

paliative			
4. Participarea la activități de asistare pacienți adulți și copii în servicii de îngrijiri paliative în ambulatoriu de îngrijiri paliative	Observarea practicii clinice, practică supervizată, lucru pe echipe, debriefing	15 ore	
5. Participarea la activități de consiliere pacienți adulți, conferințe cu familia și ședințe suport în perioada de doliu pentru familie	Observarea practicii clinice, practică supervizată, lucru pe echipe, debriefing	10 ore	

Bibliografie obligatorie

- Moșoiu Daniela, Pernea Mariana, Moise Doina, Moșoiu Nicolae- Abc-ul îngrijirii paliative, Ex Libris 2012
- Protocoale Naționale de îngrijiri paliative (2014) HOSPICE Casa Speranței
- Moșoiu Daniela, Liliana Stănculescu - Caiet de practică în îngrijiri paliative (2024) HOSPICE Casa Speranței
- Mitrea Nicoleta, Moșoiu Daniela, Liliana Stănculescu - Caiet de practică în îngrijiri paliative-nursing (2025) HOSPICE Casa Speranței
- Modele de servicii de îngrijire paliativă https://www.studiipaliative.ro/wp-content/uploads/2022/01/Modele-internationale-IP_sinteza-de-literatura_isbn.jpg

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cerințele educaționale în domeniul medical, în vederea obținerii abilităților necesare pentru formarea de profesioniști în domeniul îngrijire paliativă cu înaltă calificare, armonizarea cu așteptările la nivel național și internațional, atât ale angajatorilor, cât și ale asociațiilor de profil, manifestărilor unor atitudini responsabile față de nevoile pacienților cu boli cronice progresive, cultivării unui mediu științific centrat pe valori și dovezi științifice și a participării active la propria dezvoltare profesională.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Oral, portofoliu	pe bază de portofoliu rezultat din completarea intervențiilor din caietul de practică	60%
		implicarea în activitățile de practică din timpul semestrului	40%
10.6 Standard minim de performanță			
Realizarea minim a 50% din intervențiile de management simptome și comunicare din caietul de practică			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă

Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 10/09/2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 10/09/2025.

Profesor. dr. med. Marius Alexandru MOGA , Decan	Prof. dr. med. Marius Irimie Director de departament
Titular de curs	Prof. dr. Daniela Moșoiu Titular de laborator

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: **DF** (disciplină fundamentală)/ **DS** (disciplină de specializare)/ **DC** (disciplină complementară);
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: **DOB** (disciplină obligatorie)/ **DOP** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual)